

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 158. — ŠTEV. 158.

NEW YORK, SATURDAY, JULY 8, 1922. — SOBOTA, 8. JULIJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

DOGOVOR PRI STAVKI NEMOGOC

Antracitna konferenca ni dosegla nikakega uspeha in diference v taboru mehkega premoga so postale ostrejšje. — Voditelji so vse preje kot optimistični. — Lewis in tovariši ne pričakujejo dosti od konferenc.

Washington, D. C., 7. julija. — Včeraj zvečer se je glasilo tukaj, da niso mogli delodajalci in premogarji iz premogovnikov mehkega premoga, ki so prisostvovali zadnjim sestankom, skleniti niti poskusnega dogovora za pogajanja glede plačilne lestvice in da se bo podalo poročilo v tem smislu predsedniku Hardingu prihodnji ponedeljek.

Izvedelo se je, da so premogarji odločno zavrnili predlog, katerega so stavili delodajalci, da naj se premogarska polja razdeli v šest do štirinajst distriktov mesto dosedanjih pet in trideset in da naj se pogajanja glede mezd vodi na temelju teh novih distriktov. To je bila najskrajnejša točka, do katere so bili delodajalci pripravljeni iti in veliko dalje v smeri proti kompromisu kot so nekateri izmed delodajalcev sploh hoteli iti. Predsednik Lewis U. M. Workers pa je rekel, da je ta predlog popolnoma nesprejemljiv za delavce in vsled tega je tudi prišel konec vseh upanj za kompromis na tej podlagi.

Za enkrat obstaja sedaj le še ena prilika, da bodo delodajalci in premogarji, ki se bodo sestali v ponedeljek jutraj, zrla na celi položaj v različni luči ter dosegli rešitev spora, a prilike proti temu so tako gromne, da se ne razmišlja resno o možnosti takega izida. Odgovore se do ponedeljka je bilo uveljavljeno, ker je postalo jasno, da bi bila vsa nadaljnja pogajanja brezuspešna, dokler bi se novih razvojov ne predložilo predsedniku Hardingu, ki se bo vrnil v nedeljo v glavno mesto. Nekateri so celo prepričani, da bi nadaljnji sestanki le še povečali zev med premogarji in delodajalci.

Zastopniki premogarjev in delodajalcev v antracitnih poljih so bili včeraj zopet zbrani s tajnikom za notranje zadeve, Fallyom. Popoldne se je vršila konferenca, ki je trajala nekako dve uri, nakar je bila odgojena do popoldne naslednjega dne. Tajnik Fall ni hotel podati nikake izjave. Eden izmed delodajalcev, ki je bil navzoč, pa je rekel:

— Well, saj vidite, da smo še vedno skupaj.

Splošno prevladuje tukaj naziranje, da ne bodo zastopniki antracitne industrije nikdar nadaljnega poskusili do ponedeljka.

ka in da bodo tudi oni predložili svojo stvar predsedniku.

Administracijski uradniki niso izgledali posebno poparjeni radi položaja in nekateri med njimi se celo nagibajo k mnenju, da bo opaziti napredek prihodnji teden ko bo zopet posegel vmes predsednik Harding. Dvomljivo je še kaj ima vlada pravzaprav v mislih. Mogoče je, da bo vlada zahtevala arbitracijo, da se dovede dočasne uravnave sporov, kateri naj bi nato sledila reorganizacija cele premogarske industrije. Glasilo pa se je, da se ni formuliralo nikakega definitivnega predloga in da ne bo vlada razmišljala o nobeni akciji, dokler se ne bo predložilo predsedniku poročila glede tega, kar se je zgodilo.

Premogarji nočejo nikdar slišati o krajevnih ali distriktnih uravnavačih, kajti v prizadevanjih delodajalcev, da izišlijo distriktne konference in dogovore vidi jo premogarji napad na intrigo teta njih narodne unije. Moč, da dovedejo do stavke, ki lanko dovede do prekinitve obratovanja v celim centralnem kompetitivnem polju, je predstavljala najmočnejše orožje v rokah premogarjev pri izsiljevanju njih zahtev za povzvišanje plače ter izboljšanje delavskih pogojev.

Sedanje mrtvilo, vsled katerega bodo rovi centralnega kompetitivnega polja zaprti za nedolgo čas, razven če bo prišlo do direktne vladne intervencije, ustvarja hitro položaj, ki vključuje resno nevarnost za splošno občinstvo.

Najti je tri točke, katere se je povdarilo. Prva je, da je bistveno prišlo s prevažanjem mehkega premoga proti pokrajinam ob velikih jezerih, da se založi severozapad s premogom v kratkem času, če je sploh mogoče upanje, da se bo založilo te pokrajine z zadostno množino premoga. To prevažanje premoga proti pokra-

USTAJA PROTI RUSKIM SOVJETOM

Preišni Wranglov častnik in devetdeset njegovih pristavev aretiranih od boljševikov. — Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 7. julija. — Gimada, prižgana na Čatirda, najvišjem griču na krimskem polotoku naj bi našla uro za pričetek splošne ofenzive proti sovjeto. — soglasno z grandioznim načrtom prejšnjega polkovnika, Nikole Dionizijova, belega zarotnika iz Simferopola, ki je bil ravnekar aretiran z devetdesetimi svojimi pristavi in sozarotniki.

Po porazu Wrangla, v kojega armadi je služil, je otvoril Dionizijev malo restavracijo v Simferopolu, a se je kmalu posvetil širšim delavnostim. Stvoril je "provizorično vladu", v kateri je on sam zavzemal mesto diktatorja, dokler bi ne bila sklicana ustavodajna skupščina, po končnem porazu boljševikov.

Izdajal je gostobesedne dekrete, strogo antisemitskega značaja, soglasno s katerimi naj bi se Židov ne smatralo več ruskim državljanom ter jih izobčijo iz vladne službe ter celo iz sovjetske pri trgovskih podjetjih.

Njegova "ljudska armada" naj bi nosila uniformo kot je bila veljavna pred revolucijo, z vzhajajočim solncem ter mavrico na levem rokavu. Po uspešni ustaji naj bi razpustili vse komunistične organizacije, stavili židovske komuniste pred tribunale ter jih ustrelili ali pa nogali iz dežele. Lenina, Trockija in ostale komisarje, ki bi se upirali njegovi ljudski armadi, bi ustrelili.

Privatna zemljišča in lastnino naj bi se vrnilo prejšnjim lastnikom.

Dionizijev je našel dosti pristavev med buržuazijo, bogatimi kmeti ter krajevnimi popi, nakar je organiziral "zelene bande", ki so plenile sovjetska skladišča v osamljenih krajih. Postal je zelo drzen ter se obrnil na Wranglove elemente v inozemstvu, naj mu pridejo na pomoč in to je dovedlo do razkritja zarote in aretacije zarotnikov, še predno se je gibanje dejanski pričelo.

ITALJANOM MANJKA DENARJA.

Rim, Italija, 7. julija. — Italijanski državni proračun se je končal s primanjkljajem v znesku šest tisoč in pol milijona lir. V tekočem letu pričakujejo polentarji istotako primanjkljaj, ki pa bi znašal baje le štiri tisoč milijonov lir. Ker ni mogoče uveljaviti nadaljnjih davkov, kajti obdačena je že slehna mačka v kraljevini, ne vedo ministri, kaj bi počeli.

jinam ob velikih jezerih se prične ponavadi v pričetku poletja. Če se bo to prevažanje prelozilo še za nekaj časa, ne bo po mnenju številnih izvedencev več mogoče dohiteti zamujeni čas.

Nadaljnja točka ima opravka z razdelitvijo trga premoga po državah Nove Anglije. Ta razdelitev se mora pričeti v kratkem, če se hoče preprečiti kritičen položaj tekom naslednje zime.

Konečno pa pride v poštev problem kontroliranja cen. Par-bituminoznih premogarskih okrajev ni hotelo sodelovati z vlado ter prodajajo sedaj premog po pet dolarjev tona ali pa še več. Večina okrajev pa se je vklonila pogojem prostovoljnega sporazuma, na temelju katerega se je določilo ceno za \$3.50 za tona pri rovu.

NEMČIJA MIRNA, POLOŽAJ NEJASEN

Stvorjenje močnega vladnega bloka dela velike težkoče. — Stavka proti meščanskim ali reakcionarnim listom.

Berlin, Nemčija, 7. julija. — Centrum in socijalno-demokracijska stranka sta izdala skupen poziv da nemško ljudsko stranko, naj se pridruži vladni koaliciji, ker zahteva sila časa skupen nastop vseh narodnih elementov, ki so voljni vdeležiti se dela za zavarovanje in razvoj nemške republike.

Ta poziv obeh strank v vladnem bloku se razlaga tako, da naj drži utež preje nameravanemu vstopu neodvisnih socijalistov v vladni blok. To je kakor, ki si cer še ni bil storjen, ki pa je vrjeten vspricho prizadevanj večinskih socijalistov, da si poiščejo ojačenja na levici.

Vsled tega poziva je postal parlamentarni položaj še bolj zapleten ter obstaja le malo možnosti za spravo med obema socijalističnimi strankama ter nemško ljudsko stranko.

Tudi izbira naslednika na mesto umorjenega ministra za zunanje zadeve, dr. Rathenaua dela težkoče, razven če bi se predsednik Ebert ter kancelar Wirth odločila za imenovanje diplomatičnega uradnika, ki je brez vsakih strahov kar jih stikov.

Berlin je še vedno brez čistov meščanske barve, kajti stavkajoči stavi in drugi tiskarski uslužbeni dovoljujejo le izhajanje socijalističnih in komunističnih organov. Stavka se bo najbrž razširila tudi na ostalo Nemčijo ter bo preprečila izhajanje vseh listov, z izjemo radikalnih.

Vedno številnejša so poročila, ki prihajajo v glavno mesto glede izgrediv, do katerih je prišlo ob priliko demonstracij za varstvo republike na pretekli tork. Tako prihaja iz Kolina poročilo, da so tam izgredivniki podrli spomenik Viljema II., ki je izvalil že v prejšnjih časih številne komentarije, ker se je smatralo za neprimerno, da bi se postavljalo spomenike živim ljudem. Divji prizori so spremljali to uničenje spomenika. Nemška policija in angleška vojska policija sta bili poslani na lice mesta in šele potem, ko se je policija poslužila orožja, je bilo mogoče zopet napraviti red. Dosti izgredivnikov je policija aretirala.

NEMCI GULJO TURISTE.

Ameriški in angleški turisti so pričeli prihajati v večja mesta zasedenega nemškega ozemlja, da se izognejo visokim cenam živil, katere se zahteva od turistov zaveznških narodnosti v notranjosti Nemčije.

Na stotine obiskovalcev na poti k pasijonskim igram v Oberamergau, je postavilo svoj glavni stan tekom svojega bivanja v Nemčiji v Koblenzu in poročila iz Kolina, ki je zaseden od Angležev ter Mainza in Wiesbadena, kjer so Francozi, se glase v istem smislu. V zasedenem ozemlju so turisti zavarovani pred izkoriščanjem s pomočjo postav, ki prepuščejo nemškim trgovcem zahtevati višje cene od tujih turistov.

Cene v zasedenem ozemlju pa so poskočile za celih 75 odstotkov, odkar je marka pred par tedni zopet padla. Vsi turisti, ki se vračajo iz notranjosti Nemčije, sva re svoje tovariše, naj se ne izročijo na milost in nemilost nemškim profiterjem, ki računajo inozemcem dvesto do petsto odstotkov več kot pa svojim nemškim "lonemanom".

ZNAČILEN PROTEST JUGOSLOVANSKIH MINISTROV.

Beograd, 7. julija. — Kabinet ministrskega predsednika Pašića je baje poslal kralju Aleksandru ultimatum, v katerem ugotavlja, da bo resigniral, če bo vladar ponovno postavljal, ki je bil pred kratkim spoznan krivim ter obsojen na smrt, ker je vrzel bombo na kraljevo kočijo tekom slovesnosti ob priliki nastopa vlade. En človek je bil ubit in več jih je bilo ranjenih vsled eksplozije bombe.

Kralj je dal izraza svoji želji, da pomilosti krivca, a ministri so bili proti temu ter izjavljali, da bi imelo tako pomilosočenje skrajno slab učinek na moralo naroda.

Justični minister Marković je odšel na grad v Sloveniji, kjer se nudi kralj na poročnih počitnicah, da informira kralja o sklepu kabineta. Pašić je bil s kraljem v kočiji, ko je bil izvršen atentat ter bil pri tem lahko ranjen. (Za to taka straža jez na Stejčica.)

ČETE PROSTE IRSKE DRŽAVE

Slika nam kaže oddelek vojakov proste irske države, katere nadzoruje minister obrambe Mulcahy

NAKANE BIVŠEGA NEM. KRONPRINCA

Nizozemci domnevajo, da se je hotel prejšnji kronprinc vrniti v Nemčijo takoj po umoru dr. Rathenaua.

Haag, Holandska, 7. julija. — Prejšnji nemški kronprince se je nameraval vrniti v Nemčijo, kakor hitro je bil minister za zunanje zadeve, dr. Rathenau, zavrtno umorjen, — soglasno z naziranjem nizozemskih uradnikov, ko jih naloga je, stražiti ga ter zasledovati njegova počenja.

Težko je za nizozemske oblasti zbrati dokaze glede namenov in ciljev prejšnjega kronprince, vendar pa so ga odločno posvarili pred vsakim poskusom, da zapusti to deželo. Sli so celo tako daleč, da so mu rekli, da ga bo zadel ista usoda kot je Rathenaua, če bi se vrnil v sedanjem času v Nemčijo.

Glas se, da je prejšnji kronprince zelo nemiren in nervozen. Čeprav je zapustil Doorn istega dne, ko je bil Rathenau umorjen, je vendar takoj nato zopet sklenil, vrniti se k očetu. Ker niso odlašali med prejšnjim kaiserjem ter njegovim sinom posebej prijateljski, se razlaga njegova ponovna potovanja v Doorn kot znak, da se pripravlja nekaj resnega in pomembnega.

Tukaj prevladuje naziranje, da so bili oni, ki so organizirali zaroto, ki je dovela do smrti ministra Rathenaua, nekoliko prenašli ter s tem kompromitirali uspeh veliko večjega načrta, katerega se je očividno hotela prestaviti v dejanje dne 29. junija.

Tako tukaj kot v Nemčiji so oblasti skrajno pozorne, ker jim je znano, da se nekaj kuha in da bi lahko prišlo do nepričakovane

NOBENE POMOČI STAVKARJEM

Ustavno povelje proti štrajkarjem. — Poštni uradniki smejo streljati na štrajkarje. Chicago, Ill., 7. julija. — Dvanaest tisoč signalnih

paznikov dežele ne bo pozvanih na stavko, vsaj za enkrat ne, kot je izjavil D. W. Helt, predsednik njih unije. Helt je sklical za soboto popoldne sejo izvrševalnega odbora svoje unije. Na tej seji se bo ugotovilo bodoči tek organizacije.

Predsednik Helt je podal zgoraj navedeno izjavo, potem ko se je posvetoval z McMenimenom, delavskim članom železniškega delavskega sveta. Delavski člani železniškega sveta se bodo v soboto vdeležili seje izvrševalnega odbora unije signalistov. — Dokler se bodo vršile te razprave, bodo ostali signalisti na delu, — je rekel Helt.

East St. Louis, 7. julija. — Sodnik English je izdal danes v tukajšnjem zveznem sodišču začasno ustavno povelje, ki prepušča stavkajočim uslužbencem

železniških delavnic vmešavati se v obratovanje vlakov Illinois Central železnice, postavljati nepostavne pakte ter motiti uslužbence železnice.

Washington, D. C., 7. julija. — Generalni poštni mojster Work je izdal navodila, soglasno s katerimi naj poštni uradniki takoj pričnejo streljati, če bi bili provocirani od stavkarjev na železnicah ali če bi se slednji hoteli vmešavati v redno poslovanje pošte.

— S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

Berlin, 7. julija. — Obtoženi je spravljal svoj slučaj pred višje sodišče. —

S to izjavo je predsedujoči sodnik prekinil postopanje proti Karolu Grossmannu in slučaj "nemškega Landru-ja" je bil zaključen.

Grossmann, katerega je nemška policija označila za največjega "vampirja" v kriminalni zgodovini sveta, je izvršil samomor s tem, da se je obesil v svoji celici. Raztrgal je rjuho na svoji postelji, zmočil posamezne kose ter napravil iz njih vrv. Odprtno v vratih celice je pokrtil z listi ter se nato obesil na žebelj, kjer visi ponavadi vreča za kruh.

Grossmann je bil neobičajen zločinec, ki je imel navado mučiti svoje žrtve, ki so bile v vsakem slučaju ženske in mlade deklice, ki so se zaljubile vanj. V zadnjem postopanju se ga je dolžilo umora treh žensk, vendar pa se glasi, da je umoril najmanj 20 žensk.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**GLAS NARODA**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajo bivalneke naznan, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

VSAKI DAN LEPŠE.

Kot kažejo vsa znamenja, bo vlada izsilila uravnavo premogarske stavke.

Uravnava bo izsiljena v "interesu javnosti", splošnega občinstva, a ne na tak način, da bodo imeli premogarji od tega kako korist, temveč tako, da se bo delodajalec, premogarskim baronom, zagotovilo dosedanje dobičke.

Govori se sicer nekaj o temeljiti reorganizaciji premogarske industrije, o zvezni kontroli, a to so govorice, katere je slišati le takrat, kadar gre mogotcem za nohte.

Kakor hitro pa je stvar urejena, se lepo pozabi take dalekosežne načrte.

Je pa ena stvar, ki bo premogarjem bolj škodovala kot eventualno skrčenje plače.

Ta stvar je zmanjšanje ugleda delavskih organizacij. Premogarski baroni in podjetniki v splošnem, to je ljudje, ki vladajo deželi s pomočjo svojega kapitala, so prišli do spoznanja, da jim delavska organizacija kot taka ne more škodovati.

Če traja stavka predolgo, jim pride enostavno vlada na pomoč ter prepove delavcem stavkati.

Coronado odločitev najvišjega sodišča je dala podjetnikom nadaljno orožje, kajti na temelju te odločitve lahko tožijo podjetniki organizacijo za odškodnino radi povzročene škode.

Kje je potem prostost dela, pravica delavca, da sme stavkati, če smatra to za potrebno?

Kaj pomenjajo fraze starega lisjaka Gompersa? Nič, dvakrat nič.

Pred par leti so imele delavske organizacije vso drugo moč, a starokopitnežem v Ameriški delavski federaciji se delavci lahko zahvalijo, da so izgubile njih organizacije še ono malo moči in ugleda, ki so ga imele.

Železniški delavski svet Združenih držav je uveljavil skrčenje plač uslužbencev v železniških delavnicah ter prožnih delavcev.

Uslužbenci v delavnicah so zastavkali, in delavski svet jih je takoj proglasil izven postave, označil kot "outlaws".

Voditelji uniije prožnih delavcev so se ustrašili te močnejše kretnje delavskega sveta ter odgodili izbruh stavke za nedoločen čas.

Stari Gompers pa grmi ter zvonji po toči, sedaj, ko je davno prepozno, ko je stvar delavcev izgubljena.

O kaki solidarnosti med delavstvom ni nobenega sledu. O kakem skupnem nastopu še manj.

Ali se je potem čuditi, če se velekapital smeje v pest ter spravlja v svoje žepce še vedno velikanske, povsem neupravičene dobičke v obliki royalties, preferenčnih in navadnih dividend in ter drugih stranskih dohodkov, dočim mora navadni delavec gledati, kako mu dan za dnem trgajo berno plačo ter se pri tem izgovarjajo na slabe čase?

Vse je humbug, in dokler bo organizirano delavstvo v rokah par profesionalnih barantačev, dokler ne bo složno nastopilo, toliko časa bo vedno teptano ter plen krivičnega sistema.

V znamenju laškega nazadnjašva.

Enrico Corradini se imenuje italijanski publicist, ki je tako drzen, da je spregovoril odkrito besedo o italijanskem nazadnjaštvu.

Ali je mogoče, da mlad in krepek narod, kakor je italijanski, vlada politika, ki je oslabela in napačna. Ali je mogoče, da prenaša čil narod politiko neke kaste, ki se vedno bolj pogreza v svojem nazadnjaštvu?

Propadanje režima se kaže v njegovi oslavitvi in napačnosti, ki se ne drži le posamičnih oseb, marveč se posploši, preide v dnevne navade in postane človeku druga narava. Čustvo se izgubi in ostane le gola beseda. Oni, ki so presojali Schanzerja dokaj nengodno, morajo imeti pred očmi, da tu ne gre za osebo, marveč da gre za režim. Schanzer je prototip starega režima, one ošibke in napačne politike, v kateri konvencionalne besede zavzemajo mesto stvarnosti, v kateri je udeleženo čustvo za realnost in je realnost izginila. V tej politiki ni več moči za razmišljanje stvari, zato pa se čujejo samo besede in nič drugega nego besede. Schanzer je optimist pri uporabljanju najmanjših sredstev v svrhu, da bi se dosegli največji končni uspehi. Zgodovina in življenje pa učita, da največje stremiljenje dosega najmanjše efekte, ali vsak propadajoči režim uči nasprotno in hoče z najmanjšimi sredstvi doseči največje končne uspehe. To je v bistvu kult neodgovornosti, kult nehotenja. Vsako nazadnjaštvo pomeni izžirpanje sil. Zato je napačno, brez svoje vaje in se giblje le v besedah. Ravno italijansko narodno življenje se nahaja pod takim režimom, ki ima v parlamentarizmu svoj po-

sebnosti institut. Nova politična šola, iskrena, realistična, se počasi dviga iz stremiljenja italijanskega naroda. Bodočnost Italije je z njo v zvezi.

Istočasno s temi izjavami je v rimskem parlamentu poročevallec za proračun zunanjega ministrstva posl. Torre naglašal potrebo, da se poskrbi v bodoče za diplomatsko službo novo obsežno modernizacijo, ki bo delovala resnično v korist državi v mednarodnih odnosih. Očividno dosedanje kandidati niso imeli potrebnih lastnosti in so bili le deca vladajočega režima, kateri po sodbi prosvetljenjših italijanskih politikov tako ogromno škoduje Italiji.

To je zelo huda obsodba za italijanske vodilne državnike, soglasja pa popolnoma s tem, kar je povedal profesor Salvemini že meseca marca t. l. ko je v javnosti povdarjal intelektualno revščino bivšega zunanjega ministra Della Torretta. Italija nima intelektualcev, ki bi kaj pomenili in mogli odločevati v sedanjih dobi eminentno zgodovinske važnosti. Kričati in politične ničle, to so današnje vodilne osebnosti v Italiji.

Iz Slovenije.**Smrtna kosa.**

Dne 13. junija je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani p. Avguštin Čampa, frančiškanski provincijal, po težki in dolgotrajni žledoladni bolezni. Bolehiti je začel pred dobrim letom in se lansko leto meseca maja že precej slaboten vdeležil generalnega kapitljalna v Asizu. Podvrčel se je moral trikrat težki operaciji, katera mu je bolečina sicer olajšala, ali rešiti ga ni mogla. Rojen je bil 28. decembra 1869 v Slatniku župnije Ribnica. V frančiškanski red je stopil po dovršenem VI. gimn. razredu in bil 7. septembra 1891 v noviciatu na Trsatu preobčlen ter dobil ime Fr. Avguštin. Gimnazijske študije in del bogoslovnih je dovršil v Gorici, ostale v Ljubljani. Slovesne obljube je napravil 26. septembra 1895. V masnika je bil posvečen 30. oktobra 1895. Po študijah je bil nastavljen najprej v Klanjec na Hrvaškem, kjer je deloval kot voditelj III. reda in misijonar. Od leta 1901 do 1902 je živel v Brezjah. Od leta 1902 do 1905 je bil gvardijan v Brezjah in od 1905 do 1907 ravnomat magister novinec. Ko se je zgradila nova cerkev sv. Antona na Viču in tam ustanovila nova župnija, je bil postavljen za prvega župnika te župnije in predstojnika frančiškanske rezidence, od leta 1908 do 1919, kjer je bil zelo priljubljen. Dne 22. julija je bil pri prov. kapitljalnu izvoljen za provincijala slovenske frančiškanske provincije. Še po drugi operaciji, ko mu je nekoliko odleglo in so se moči nekoliko vrnille, se ni mogel vzdržati, da bi ne šel na sv. misijon v St. Lovrene. Ta je bil njegov zadnji misijon od njegovih več kot 150. Ker je svoje Vičane tako ljubil v življenju, je želel, da se ga tudi pokopje na viškem pokopališču. Pogreb se je vršil iz frančiškanske cerkve v Ljubljani na viško pokopališče 15. junija.

Po štirinasedmih dneh je umrla v bolnici pri Vaidhofnu na Nižje Avstrijskem Frančiška Christl, roj. Ingliš, svojčasno knjigovodkinja pri Souvanu v Ljubljani.

Pogreb priljubljenega Slovenca.

Z Rečice ob Paki poročajo: Pogreb nenadoma umrlega A. Steblovnika, tukajšnjega posestnika in gostilničarja, je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik v celi okolici. Ogromno število ljudi je spremlilo skromnega in tihega, a pridnega in poštenega gospodarja k zadnjemu počitku. Pokojni Steblovnik je bil star 73 let in je umrl vsled nesreče. Padel je nameren tako nesrečno z voza, da je par minut po padcu izdihnil.

Novice iz Zidanega mosta.

Orežnik tukajšnje postaje Kuhar je odpiral steklenico piva. Udaril je z njo po mizi, pri čemer se je steklenica razbila ter ga tako močno ranila na desni roki, da se je moral podati v celjsko bolnišnico.

Tukaj se še vedno prodajajo razglednice z napisom "Steinbrück" in to v 4. letu, odkar živimo v lastni državi Jugoslaviji.

Vojaki so hoteli dekle vtihotapiti.

V intendantskem skladišču v Ljubljani so hoteli vojaki vtihotapiti neko dekle, kar pa jim je zabilil tankaj zaposleni ključničar Pavel Schulz, ki je žensko oklofutal in jo spodil. To je nekega vojaka tako užejalo, da je Schulza z nožem sunil v levo prsno stran. Ranjenca so prepeljali v bolnico, vreckrveža pa v za por in zabave je bilo konec.

S topori v em sekire

je pretepel na česti med Rovom in Radomljami Janez Remic iz Zagorice posestnika Antona Kemperla in njegovega sina Jožefa iz Nožice. Valed udarec je Anton Kemperl zlomil podlehnicno leve roke; sin je bil ranjen na roki.

Tatvina drv.

Veliko drv je bilo ukradeno posestniku Jos. Ahlinu v Šmarju.

Nevarnega roparja so prijeli.

Obmejni komisariat na Rakeku je aretirat dne 4. junija dne 17. januarja 1895 na Brezovici rojenega Antona Čudna, katerega so italijanske oblasti izgnale iz Italije. Čuden je spomladu po prevratu leta 1919. ropal. V družbi več drugih roparjev se je vdeležil ropar pri županu na Planinci, kateremu so roparji uropali 2000 kron; na Čudna je odpadlo 200 kron. Čuden je nato z drugimi roparji ropal pri Skodlarju na Dobravi, kjer so uropali 700 kron. Roparska družba je vlomila tudi pri dveh gošpodarjih v Zaklancu; Čuden je takrat stražil. Čuden je nato, da se izogne kazni, pobegnil v Italijo. Pred nekoliko tedni je iztihil iz Jugoslavije v Italijo štiri konje. Italijanske oblasti so sumile, da je Čuden konje ukradel. Zaprl so ga in izgnali v Jugoslavijo.

Blatenje Jurečičevega spomina.

"Jutru" poročajo: Klerikale ne pustje rajnega Jurečiča počivati v miru. Žustovi prijatelji širijo po sosednjih župnijah nesramne laži, s katerimi skušajo oprati zamoreca. Tako pripovedujejo, da je cerkijanski župnik vprašal pokojnikovega očeta, ko je ta prišel prosit za pogreb, je-li bil sin pri-

Peter Zgaga

Vsi so se čudili lasem mlade dame.

— Odkod jih ima vendar? Po materi ali od očeta?

— Od očeta — je rekel nekdo.

— Toda njen oče je vendar čisto plešast.

— Toda njen oče je frizer.

* * *

Velikost mesta lahko določijo po škandalih, ki se dogajajo v njem.

* * *

Kot je bilo že večkrat poročano, je mladi Ward, večkratni milijonar, čisto hladnokrvno ustrelil nekega bivšega vojaka, Petera po imenu.

Ko je bila izkazana resnica, ko je sam priznal krivico, se je začela za njegove advokate križeva pot, kako naj pravico prevzame.

Poskušali so semintja, pa ni šlo. Slednjič so se poslužili zadnjega sredstva in proglasili Warda za neumnega.

Na podlagi tega bo najbrže oproščen.

Malo težko je sicer človeku hoditi po svetu kot patentiranemu norcu, toda če ima milijone, že gre.

* * *

So pa zato njegovi advokati bolj pametni, ki so ga znali napraviti za neumnega.

* * *

Dveh stvari potrebuje človek, ki hoče spraviti svoje premoženje na Fordovo karo ter se odpeljati neznankom.

Premoženje mora imeti in Fordovo karo.

* * *

Pred revolucijo je imel vsak plemenitaš v Rusiji svoj grb.

Sedaj jih pa po grbi dobivajo.

* * *

Skoraj vsak, ki ga to poletje srečaš, pravi, da ima zimo rajši kot poletje.

* * *

Večkrat so izgovorjene, posebno med fantom in punco besede: Več kaj, bodiva prijatelja!

To je bodisi začetek, bodisi konec ljubezni.

* * *

Poznam prijatelja, ki je zaljubljen v lepo, izobraženo, pošteno, nedolžno dekle.

Vse bo bilo dobro, če bi ne bilo ene same ovire: — Ne mara ga.

* * *

Irei se koljejo med seboj, da je groza. Zmagala bo tista stran, ki bo prva poklicala Angleže na pomoč.

Taka irska samostojnost bi bila v tem slučaju podobna hrvaški samostojnosti, če bi jo mogel Radić uveljaviti s pomočjo italijanske armade.

* * *

Amerika se trese. Amerika trepeti v upravičenem strahu. Kaj če bo črno pleme nadvladalo belo pleme?

In to se bo zgodilo v slučaju, da premaga zamorec Wills Jacka Dempseyja.

* * *

Čičerin ne gre v kopališče — se glasi debel naslov v newyorškem dnevniku.

Mu že menda ni potreba.

Toda francoski diplomati naj gredo ter naj se iznebijo nekoliko nesnage.

* * *

"Ta je pa moral dosti probati" — je rekel dragi rojak, ko je prečital Brennove članke.

* * *

Vsakdo hoče, da bi se kdo drugi pokoril Voldsteadovi postavi.

* * *

Na razpotju.

Ko bojiš se mesečine, ko ti ni do ur večernih, ozkih stez in temnih potov; ko te vse veselje mine stopati ob levi strani mlade, plahe golobice; ko ti ne žari, več lice, ne šepet več kot lani, takrat nekaj si, prijatelj: eno ali drugo stvar: pаметen si ali star.

Jugoslovanska**Katoli. Jednosta**

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.**Glavni odborniki.**Predsednik RUDOLPH PERDAN, 923 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik LOUIS BALANT, Box 108 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik JOSEPH PISHLEK, Ely, Minn.
Blagajnik GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: John Mover, 624 N. 2nd Ave. W. Duluth, Minn.**Vrhovni zdravnik.**

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburg, Pa.

Nadzorni odbor:ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.**Porotni odbor:**LEONARD SLABODNIK, Box 40, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.**Zdravovalni odbor:**VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERIE, 525 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne posilavitve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priobče naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške spisevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovonom za obilni pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva. J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrni na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Sladkorna tvornica v Usori.**

To podjetje ni moglo delati med vojno in še nekaj časa po vojni, v celem 7 let, in je sedaj še pod sekvestrom. Zdaj je skoro vse akcije družbe pokupila osijska sladkorna tvornica, oziroma Jugoslovanska banka, tako da bo sekvester kmalu ukinjen. V Sarajevu je bila sklicana glavna skupščina, na kateri se je sklenilo povisati glavnico za 10 milijonov kron. Družba bo začela v kratkem z delom.

Velika poneverba v zagrebskem čekovnem uradu.

Te dni so prišli o priklji škotracije na čekovnem uradu v Zagrebu na sled veliki goljufiji. Zagrebski čekovni urad je oškodovan za 2 milijona 300 tisoč dinarjev. Preiskava je dognala, da je kontrolni organ Gojko Mikoli izvršil na račun Eskomptne banke v Zagrebu čke na firmo Schnellkammer & Stahler na Dunaju za nekega M. Kleina. Policija je obvestila o dogodku takoj dunajске oblasti, odkoder je dobila potem obvestilo, da je faktično te dni priimovani tvrdki na Dunaju neki človek predložil čke na ime M. Klein. Tvrdka se je brzojavno obrnila za pojasnilo na Eskomptno banko v Zagrebu. Ko pa je dobila odgovor, da je vse v redu, je v resnici izplačala denar, vendar pa ne svojo. Dunajska firma Schnellkammer trdi, da je bil dotičnik, ki je čke predložil in vnovčal, nihče drugi kakor Gojko Mikoli, ki je nekaj časa živel na Dunaju, nakar se je preselil v Zagreb. Po izvedbi škotracije čekovnega urada, kjer je bil nastavljen, se je nenadoma javil bolan in odšel na Dunaj. Mikoli je par dni pred svojim begom nagovarjal tudi neko uradno čekovnega urada, naj bi se z njim poročila in odšla na svatbeno potovanje na Dunaj, kar pa je ta odklonila. Preiskava se nadaljuje.

Grozna rodbinska tragedija v Hrvatski.

V Belevanu se je te dni odigrala grozna rodbinska tragedija. Mirko Abajar se je bil pred vojno oženil z Maruško, hčerko Ljudevita Ragenhoferja. Do početka svetovne vojne je bil zakon srečen. Ko pa je potem Abajar moral na fronto in si je Ragenhofer z veriženjem pridobila lepo premoženje, pozabila je Maruška na svojega moža ter stopila v ljubavno razmerje z nekim mladim človekom. Ko se je Abajar vrnil iz vojne, prosil je svojo ženo, da se vrne zopet k njemu, a ona o tem ni hotela ničesar slišati ter je sklenila, da prestopi k islamu (mohamedanski veri) in postane žena svojega "prijatelja". V Ragenhoferjevi hiši so priredili povodno Maruškega prestopa k islamu veliko veselico. Abajar ni bil povabljen, a prišel je na veselico tudi on. S sekro je ubil svojega tasta Ragenhoferja, a nezvesto Maruško je vrgel v vodnjak, v katerem je utonila. Abajar se je nato sam prijavil sodišču.

Tovarna pohištva zgorela.

V Sarajevu je izbruhnil velik požar v tovarni pohištva Utazoni & Ventoni. Požar je divjal štiri ure. Škode je več milijonov kron. Vsled požara je obratovanje tovarne za nedoločen čas ustavljeno.

ADVERTISEMENTS**Radio je prišel, da bo ostal.**

Med par dobrimi stvarmi, ki nam jih je pustila svetovna vojna, je tudi razvoj radija. Ko je stopila Amerika v vojno, so naši možje neprestano delali poskuse v Washingtonu, na fronti z aeroplani in ladnjami. Če bi vojna dalj časa trajala, bi brezžični telefon igral veliko ulogo pri vzdržanju borečih se enot. Meseca marca 1919. so s parnika George Washington, ki se je nahajal na visokem morju, prvi govorili z Brestom v Franciji ter z neko radijsko postajo v New Jersey. Radio je pa še vedno nerazvit, toda je stalen kot avtomobil ali fonograf. Spominja nas na prva leta Trinerjevega Grenkega Vina. Ko ga je pokojni Triner poslal na trg 1887, so njegove zasluge priznali samo maloštevilni ljudje v Chicago. Toda prišlo je, da ostane, in danes je Trinerjevo Grenko Vino eno najbolj znanih zdravil v Združenih državah in Kanadi. Za poletne bolezni, kot so slabi tek, zabrtje, nemirno spanje in drugi žledoladni neredi, je Trinerjevo Grenko Vino najbolj zanesljivo zdravilo. Vi ga lahko dobite pri vašem lekarnarju ali prodajalcu zdravil. Poskušajte ga še danes!

ZAKAJ?

plačate več, za pravi, pristni Columbia gramofon, ako ga dobite EDINO LP OD MENE \$10.00 CENEJE. Zaloge je obilna. Rekorder v vseh jezikih po 75 centov komad. Sežite takoj po tej izvanredni priliki. Ce'nik dobite pri: Victor Navinšek, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Opomba: Pasite na ime "Columbia", varstvena znamka.

LJUBEZENSKE AFERE LANDRU-JA

Poroča William LeQueux

Prvo poglavje.

Henri Desire Landru, o katerem je čul svet toliko v zadnjem času, je bil eden najbolj neprečelnih, abnormalnih in presenetljivih zločincev sedanjih ali preteklih časov.

Kot človek, ki sem tekom celoga svojega življenja proučeval psihologijo zločina ter stavil svoje znanje na razpolago tako Scotland Yardu kot pariški varnostni policiji, sem se pričel povsem naravno zelo zanimati, ko je bil aprila meseca leta 1919 aretiran v Parizu majhen, plešast človek z dolgo brado ter globoko ležečimi očmi, po imenu Lucien Guillet, ki je živel na številki 76, Rue Rochechouart. Aretiran je bil pod obdolžbo umora, kajti čudne sumnje so se pojavile glede njega.

Prvi migljaj o tem sem dobil v nekem pismu, katero mi je poslal neki star prijatelj, bivši uradnik policijske prefektуре, ki mi je pisal:

— Tukaj se je pojavila zelo čudna zadeva. Pridi v Pariz ter jo študiraj. Brez dvoma boš zelo presenečen.

V odgovor na povabilo sem se oglašil pri prijatelju teden ali dva pozneje ter sedel z njo v njegovi sobi v prefekturi. Tam mi je pokazal zapisnik, tikajoč se Henri Desire Landru-ja, alias Lucien Guillet.

— No, — me je vprašal takoj, — kaj misliš o uspehih naših preiskav, kaj?

— Zveni naravnost nevrjetno — se je glasil moj odgovor.

— Moj dragi prijatelj, kar čitaš tukaj, je absolutna resnica, kot veš. Na srečo je sedaj pod ključem. Bil je aretiran v navzočnosti njegove ljubice, uboge mlade ženske, po imenu Fernande Segret. Jaz jo obžalujem, ker ljubiti tega lopova. Zanesi se, razkrij bomo kmalu še več. To je zločinec abnormalnega duha, prirojene mu prebrisnosti, — brezsrčen, podel morilec žensk. Videli bomo.

Bil je ta pogovor, ki je vzbudil v meni zanimanje za čudovitega sleparja, ki je postal pozneje znan celemu svetu kot "francoski morilec žensk."

Izza onega dne sem porabil dosti svojega časa za to, da sem sledil poizvedovanjem pariške varnostne policije, da sem pregledoval občinske registre ter policijske rekorde, uredele nepričakovana poizvedovanja, se pogovarjal s sorodniki gotovih pogrešanih žensk ter čital in kopal čudovita ljubezenska pisma, kakršna je pisal Landru, — alias Diard, Dupont, Freminet, Guillet in na ducate drugih imen, — več kot dvesto bedastim ženskam katerim se je bil približal s svojimi zelo privlačnimi ženitovanjskimi oglasi.

Priznavam tukaj, da sem hodil po bulevardih, po stranskih ulicah Monmartra in sempitam po okolici francoskega glavnega mesta, vedno na lovu za resnico glede tega skrivnostnega Lucien Guilleta. Vedno bolj in bolj me je mikala njegova presentljiva zločinska karijera. Vsled tega sem tudi sklenil sestaviti resnično življenjsko povest te zveri v človeški podobi.

Le malo se nam je treba brigati za mladost Landru-ja. Rojen je bil leta 1869 ter sin poštenih staršev iz delavskega razreda. Njegov oče je bil kurjač in njegova mati šivilja, čeprav je Landru pozneje trdil Fernandi Segret, da je bil njegov oče bogat industrijalec.

Kot deček je bil vzglednega značaja, izvrstnega učenca ter ministrant v cerkvi. Delal je kot pisarniški vajenec pri neki trdnici arhitektov in tekom svoje vojaške službe se je povselp do čina narednika ali seržanta.

Ko se je vrnil v civilno življenje, se je poročil z neko pariško deklico ter imel štiri otroke, še predno je bil star trideset let. Revščina pa ga je premagala in ker je bil brez službe, je sklenil gotova zla prijateljstva v Montmartru ter postal tat, čeprav ni njegova žena ničesar vedela o tem.

Med njegovimi novimi prijatelji je bil tudi neki zlatar, ki je bil zaposlen s tem, da je jemal drage kamene iz nakitov ter to popl zlatu in platinu po naročilih neke tatinske tolpe, ki je ropala po mednarodnih vlakih. Ta zlatar

je naučil Landru-ja umetnosti takozvane pihalne pipe in kaj vse je mogoče izvršiti z njo. To je pomenjalo žalibog prvi korak Landru-ja po poti nazvdol.

Bil je že slepar in takozvan "industrijski vitez" in leta 1902 ga je policija aretirala radi sleparij. Dobil je dobro zaslužen kaznen treh let v ječi.

Imam pred seboj zapisnik tega slučaja, — prav navadne afe, tako navadne, da niso pariški listi niti poročali o njej. Ko pa je Landru odslužil svojo kazen, se je takoj vrnil k svojim prijateljem ter pričel nato s karijero zločina — tako premeteno karijero, da je celo policija sama priznala, da je Landru človek izvanredne premetnosti in iznajdljivosti.

Sleparil je ljudi v Parizu, Marseillesu, Avignonu, Lyonsu in Toulouseu z vsakovrstnimi, dobro zamišljenimi načrti ter jih znal pregovoriti s svojimi elegantnimi manirami ter vrjetno zvencenimi povestmi, dokler ni leta 1912 njegov oče izvršil samomora. Bil je namreč poštenjak, katerega je navdajala z žalostjo zločinska karijera njegovega sina.

To je edino dejstvo, katero bi bilo mogoče razlagati kot znak kakke podedovane slabosti ali dedne blaznosti v tem človeku.

Landru je postal do onega časa eden najbolj prebrisanih in iznajdljivih sleparjev v celim Parizu. Naučil se je voziti avtomobil in njegova specialiteta so bile sleparske prodaje avtomobilov in garaž. V eni izmed garaž, ki so šle skozi njegove roke, — in to se je zgodilo kaj hitro in ponavadi z velikim dobičkom, — se je nahajala oksidacitilen naprava. Pogosto je opazoval mehanika na delu, ki je nosil močna očala in prav posebno se je zanimal za dolgi, modrikasti plamen katerega se ni mogla ustavljati nobena kovina.

Nekega dne se je sam nataknil temna očala mehanika ter skušal topiti jeklo. Bil je precej uspešen pri tem svojem prvem poskusu. Proizvajanje velikanske vročine ga je zanimalo in pogosto se je vrnil v dnevihi, ki so sledili v delavnico mehanika ter opazoval, kako je spajal kose kovine. Kakšne čudne in temne misli so se mu podile po glavi v onem času, bomo lahko uganili, ko bomo prečitali njegov strašni rekord.

Vse kaže, da so postali približno ob onem času njegovi zločinski nagoni naenkrat bolj odločni in izraziti, kajti znano je, da si je nabavil knjige glede strupov in protistrupov in razvenatega še številne knjige, ki so se pečale z velikimi zločinski preteklosti. Vse te knjige je pazno študiral, a na tajnem, brez vednosti žene in družine. Vdčil je že dvojno življenje, namreč ono izvedenega tatu na eni strani ter spoštovanega družinskega očeta na drugi.

Bilo je v pričetku leta 1914, ko je posvetil svojo pozornost ženskam kot viru dobičkov. Prišla mu je misel, da privabi nase ženske z imetjem potom ženitovanjskih oglasov in čeprav je vodil navidezno pošteno življenje, je vendar najel pol milje od svojega doma v Parizu majhno stanovanje, v katerem je zabaval ženske, ki so se odzvale njegovim mikavim povablilom.

Njegova metoda je obstajala v tem, da se je sestal s katerokoli žensko, ki se je odzvala njegovemu oglašju. Obnašal se je zelo odkritosrčno in očarljivo ter kazal navidezno veliko občudovanje in ljubezen. V pojasnili hočem navesti povest ene njegovih žrtev, madame Morel, s katero sem govoril in ona mi je povedala naslednje:

— Marec meseca 1914 sem živela v Rue Joubert z majhnimi dohodki, katere mi je zapustil moj pokojni mož, — je rekla. — Imela sem hišo v Melunu ter nekaj dragocenosti. Na temelju nekega oglasa sem se sestala s nekim Raymondom Herbettem, arhitektom, ki je imel udobno stanovanje na Rue des Petit-Champs ter bil navidezno dober tovariš.

— Tako popolnoma sem vrjela v njegovo poštenost in tako željno sem pričakovala, da se poročim z njim, da sem mu na njegov predlog zaupala lastninske listine svoje hiše v Melnu, svoj nakit in sploh vse, kar je imelo kolikšnej vrednosti.

— Predstavljajte si moje presenečenje, ko sem nekega večera, ko sem vršila v stanovanju Herbetta, — ki je bil v resnici Landru, — našla stanovanje prazno ter izvedela, da se je arhitekt preselil. Naslednjega dne sem izvedela v svoje velikansko očičenje, da je prodal mojo hišo v Melunu in tudi svojega nakita ni sem nikdar več videla.

Landru-jeva metoda, kako približati se ženskam, je bila vedno ena in ista. Veliko se je govorilo in pisalo o njegovih hipnotičnih očeh, a imel je v glavnem eno vado, — zakon.

— Ker je bil zapeljiv ter obenem prebrisan, je vedel, da izni vse običajna nezaupnost žensk iz francoskega nižjega srednjega razreda vspricho magične besede "poroka." Zadel je na lahko medoto, kakozagotoviti si stalni dohodek.

Med ženskami katere je napravil za svoje metrese ter jih nato oropal, je bila tudi neka madame Cuchet, mična udova, stara devet in trideset let, ki je živela v Faubourg St. Denis ter imela sina Andre, starega osemnajst let. Odzvala se je naslednjemu oglašju:

— Udovec z dvema otrokoma, star tri in štirideset let, z dobriimi dohodki, ljubeznjiv, resen ter vajen gibanj se v dobri družbi, se želi sestati z udovo v sličnem položaju, v svrhu ženitve.

S povratno pošto je prišlo pismo, poslano z nekega naslova na Rue Barbetta in s podpisom "Raymond Diard". Vsled tega je udova dovolila oglaševalcu oglašiti se pri njej v Faubourg St. Denis in par dni pozneje je predstavil dve majhne lepi deklice kot svoji hčerki. Ted dveh deklic se ni nikdar več pozneje videlo in vspricho nato sledečih dogodkov je lahko domnevati, kakšna usoda ju je zadel.

Madame Cuchet je našla v gospodu Diard zelo prijetnega in očarljivega tovariša. Tudi na ntelega sina Andreja je napravila odkritosrčnost novodošlega namram materi velik utis in vsi trije so postali neločljivi prijatelji.

Nekega dne pa je mladi mož nenadoma zbolel, potem ko je obdaval z Landru-jem, alias Diardom v neki restavraciji v bližini Louvra. Landru ga je odvedel s takšijem k nekemu bližnjemu zdravniku, ki je izjavil, da je mo mladi mož zavrti nekaj slabega ali zastrupljenega.

Malo je manjkalo, da ni Andre umrl, a vsled dobrih protisredstev zdravnika je polagoma okreval, čeprav je trajalo cele tri tedne, predno je bil zopet popolnoma zdrav.

Nikomur se seveda ni sanjalo,

da je bil cilj Landru-ja iznebiti se sina svoje nameravane žrtve in vsled tega se je pripisovalo skrivnostno bolezen pitomainskemu zastrupljenju vsled zavzivanja fazana v dotični restavraciji.

— Madame Cuchet, čedno izgledajoča ženska, s črnimi, kodrastimi lasi, je postajala vedno bolj in bolj zaljubljena v človeka, ki ji je tako ustrajno dvoril. Vse je kazalo, da je prava hč njegovega življenja, kajti nepristano ji je prinašal cvetke in različna darila in tekom ene ali dveh nanadnih odsotnosti ji je pisal pisma, ki so dihala naklonjenost v vsaki vrsti.

— Brez vas ne morem živeti, moja sladka, — ji je pisal v enem tem pismu, ki so v roki oblasti. — Željno pričakujem ure, ko bom zopet ob vaši strani ter priiskal vašo mehko roko na moje ustnice. Ljubim te, moja draga. — Ljubim te tebe.

To je bila njegova stalna fraza, kajti najti jo je v številnih drugih pismih, katere je pisal drugim ženskam. Imel je celo številno poetičnih ljubezenskih pism, prepisanih iz romanov. Tak pisma je nato razpošiljal kot se mu je zdelo primerno. Vse njegove žrtve so bile očarane od teh "čudovitih pism". On pa ni bil resnični avtor niti enega teh pism.

— Ti si se, kar imam na svetu, — je pisal madami Cuchet v nekem pismu, katero ji je poslal iz Lyonsa, kjer se je ob istem času nahajal na ženitovanjskem potovanju z neko drugo žensko!

— Zelo dolgeas mi je tukaj, a kmalu bom nazaj pri tebi, draga moja. Nobena ura ne premine, ne da bi mislil nate. Vidim tvoj obraz pred seboj v svojih sanjah ter nestrpno pričakujem dne na njine najvišje sreče, ko boš moja žena. Upam, da je Andre zdrav. Bojim se, da je zelo delikatnega zdravja in da je treba paziti nanj.

— Moja draga! Imel sem veliko izgubo. Bedasto sem se spustil v spekulacije z neko kinematografsko družbo ter izgubil polovico svojega premoženja. To se seveda le začasna izguba, a je spravila v nered moje finance.

Madame Cuchet je postala resna. V zadnjem času je postala malo preveč radovedna glede bi vališča onih dveh lepih deklic o katerih je rekel, da sta njegovi hčerki, a on je odgovoril, da živi v Brestu pri neki teti. Nato pa je Diard ali Landru, s solzami v očeh izjavil, da se ne more poročiti z njo, — vsaj za trenutek ne in da se mora ločiti.

Madame Cuchet je videla, da ji preti izguba človeka, katerega je ljubila. Vsled tega je končno

privolila v njegov predlog, naj pusti svoje stanovanje v Parizu. Odšla je z njim v Chaussee, v bližini Chantilly in tam sta živela srečno skupaj.

Landru je živel udobno na stroške uboge ženske, a ob istem času je bil zaročen s tremi nadaljnjimi ženskami v različnih delih Pariza. On ni ljubil kraja Chaussee iz tega ali onega razloga, — Rekel je, da je hiša premajhna in da vleče. Razventega pa so lahko videli mimoidoči v hišo skozi okno.

Napotil je tudi mladega Andre, da se mu je pridružil in oba sta napotila madamo Cuchet, da je vzela v najem majhno hišo v kraju Vernouillet, nedaleč od mesta Nantes. To je bila hiša, v kateri se je odigrala prva tragedija v celi seriji sličnih, katere se je vprisrilo pozneje v Champus.

Predstavljajte si majhno četverkotno, pobeljeno moderno hišo, zgrajeno na skrajno neokusen način, s štirimi okni v ospredju ter stopnicami, vodečimi k vratom v prvem nadstropju. Spodaj je bila kuhinja ter majhna garaža in krog hiše majhen vrt s sadnim drevmi. Hiša stoji na enem najlepših vogalov Ile de France ni nikdo, ki je šel kdaj mimo, si ni mislil, kakšna strašna drama se je morala završiti za zidovi te hiše.

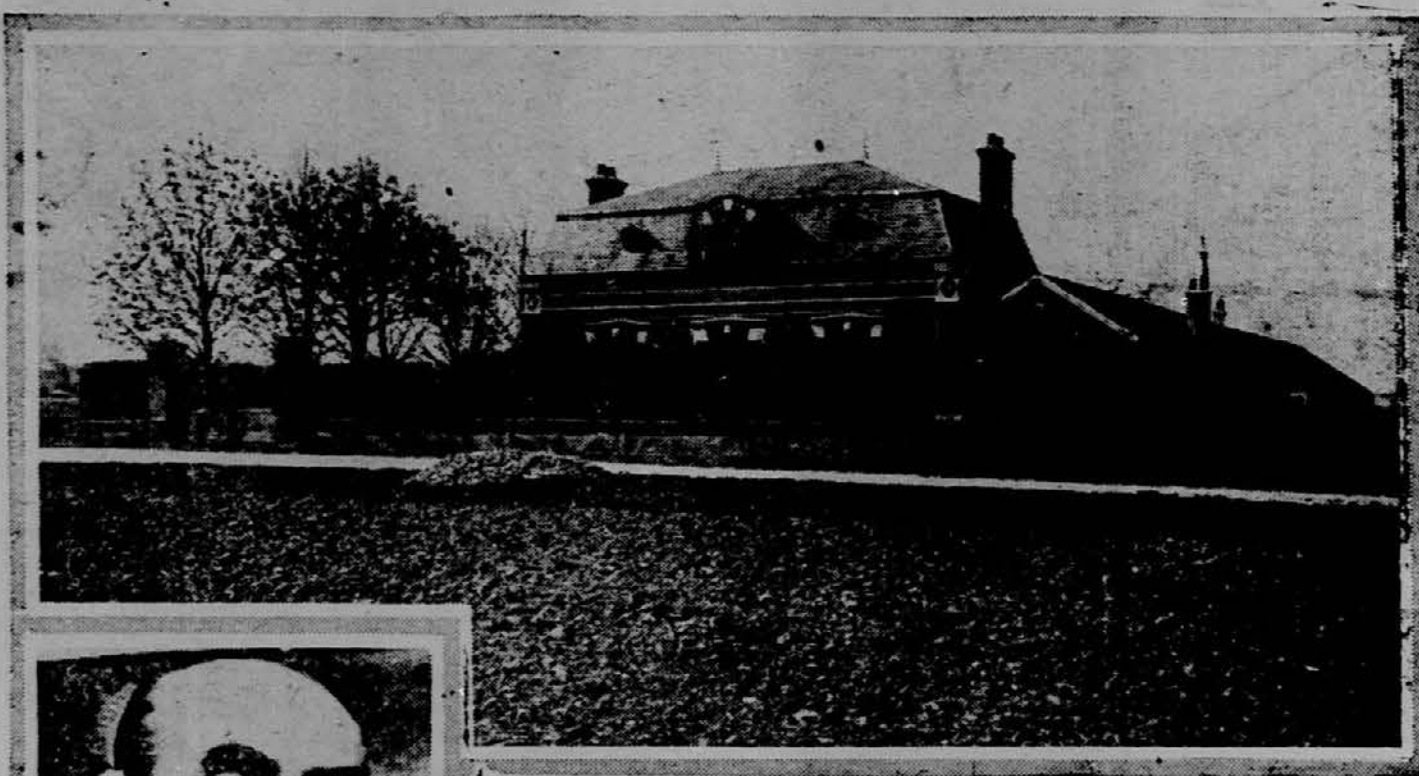
Landru je napotil prvo žrtev svoje morilne roke, da je dala prve svoje pohištvo v hišo v Vernouillet. Kupila je tudi dosti novega perila, katero so štiri leta pozneje našli v eni izmed prejšnjih Landru-jevih garaž.

V pričetku leta 1915, se je Landru polastil že večine premoženja in imetka svoje žrtve. Nadalje je zapazil, da se oziroma mladi sin madame nanj z velikim nezaupanjem, kajti nekega dne je slučajno srečal Landruja v spremstvu neke ženske, po imenu Laborde-Line.

Deček je povedal to svoji materi in slednja je pošteno ozmerjala Landruja ker hodi naokrog s tujimi ženskami. Dobro izurjen v vseh sličnih umetnostih je znal Landru potolažiti udovo ter jo prepričati, da je bila to neka sorodnica, a od onega trenutka naprej je stopil duh umora v njegovo srce.

Dovolil ni niti materi, niti sinu uganiti, kaj je v njegovem sreču štiri dni pozneje, ko se je nahajal Landru v Parizu po opravih, so pričeli mladega Cuchet nenadno krčiti. Zdravnik, katerega so hitro poklicali, je izjavil, da ima mladenci srčno napako.

Ko se je pozno istega dne vrnil Landru iz Pariza, je našel v sveto veliko nezadovoljstvo, da je mladi Andre še vedno živ. Na zunaj

Opis, ki ga podajamo z današnjim dnem našim čitateljem, je sestavil William LeQueux, ki je bil dolgo vrsto let načelnik pariške policije. Sestavil ga je na temelju arhivov pariške policije in je skozinsko verodostojen. Naprej je kratek življenjski opis človeka, ki se je povselp do nečastnega naslova: največji morilec sedanjega časa. V prvem poglavju je govorjeno o strašnih Landrujevih načrtih in o prvih žrtvah njegove morilne manije. Slika nam kaže morilca in hišo, kamor je izvajal in kjer je moril svoje žrtve.

Naslednji odstavki bodo vsebovali tudi vse podrobnosti obravnave, ki se je vršila proti tej zveri v človeški podobi. Ta obravnava je bila največja senzacija preteklih mesecev.

Mnenje Nemca o Nemčiji.

Herman Bahr odlični dunajski pisatelj, je izjemno odkritosrčen mož. Že pred vojno je bil pošten napram Jugoslovonom in Čehom. Odlikoval se je z duševnim obzorjem, ki nedostaja nemcem vohov. Dunajčanom pa še prav posebno. Med Nemci je malokdo pisal o Slovanih tako pravično in pegumno, kakor Herman Bahr. A tudi svojim rojakom si je upal povedati v obraz resnice, ki so skelele. Žal, da niso zalegle.

V "Wiener Journalu" priobčuje H. Bahr sedaj svoj "dnevnik": to so svoja razmišljanja o dnevnih vprašanjih, dogodkih, knjigah in dr. Ob Hoffmannovi "Politični zgodovini Nemcev" je zapl-sal sledeča zanimiva izvajanja:

"... Nemški srednji vek je, kar slika ta drugi zvezek (zgodovine): čas sakških saliskih in staufonskih cesarjev. Zakaj iz Nemcev ni postala nacija, bi se lahko glasil naslov. Nikdar se ni zapravlila krasna obilica moči tako sramotno. S čim pravzaprav? Pred vsem bi morali reči: ker se Nemci niso znali krotiti, ker njih moč iz nestrpnosti že doseženega ni znala ohraniti, ker ta moč vedno znova zdrija dalje, v fantastičnost. Ta skoraj demonska poteza v fantastičnost se vsiljuje opazovalcu vedno pred vsem drugim. In vendar se to pravzaprav ne sklada! Mi Nemci, da smo fantastičen narod! Malokateri narod se zaveda bolje, nego mi, kaj hoče in kaj mora. Da, sebe poznamo. A drugih ne. Nemška politika postane v tem hipu, ko se obrne k drugim narodom, fantastična. Ako preiskujemo, čemu in zakaj vpliva naša politika na druge tako naravnost grozno fantastično, se pojavi čuden paradoks. Izkaže se, da upitva nemška politika na druge narode zato tako fantastično, ker ji nedostaja fantazije. Manjka ji fantazije, da bi si predstavljala druge narode drugačne, da bi samo misliti mogle, da so drugi drugačni nego smo mi! Niti slutiti ne, da bi mogel na svetu sploh kdo drugače misliti ali čutiti, nego nemško. Zato oropa samo sebe vseh predpogojev politike, vsake podlage, na kateri je edino možna politika visokega stila.

Politika je umetnost, razumeči lastno korist prav tako dobro, kot korist sosedov: izrabiti to za ono na ta način, da mora sosed meniti, da služimo njemu. In šele, kadar to mnenje ni sleparkslo ali zmotno, nego kakor je doseženo, da res vsakdo obeh sam služi drugemu, a se hkratu poslužuje tudi drugega, le v teh redkih primerih, ko je takorekto na obeh straneh posrečena prevara hkratu obeh na korist, je mogoče govoriti o umetnosti politike v najvišjem smislu. Tako so politiko razumevali menda le Perikles, veliki Aleksander, Cezar, nekateri papeži, Napoleon in Bismarck.

Za vršitve te umetnosti je treba zlasti, da pozna človek čudno človeško lastnost, ki jo izraza Friderik Veliki le nedostatno, ko je pisal dr. Argensu: "Potaslite, ljubi mark, da uboga človek bolj svoja čustva nego pamet!"

Da spoznaš voljo naroda, ki je skrita v njegovih žilah, impulzih ali idealih, zato je treba politične fantazije. A te Nemci nimajo! Še med seboj se ne morejo nemška plemena razumeti: niti v pri-datnem življenju ne dospe Nemec skoraj nikoli do tja, da bi opazil, da je drug človek drugačen. Ko pa ta končno vendarle uvidi, je ne-utolajljiv. Manjka mu pač pojem o različnosti ljudi, manjka mu vsak čut za to, manjka mu psihološka fantazija. Zato je Nemcu življenje polno razočaranj; kajti končno se pokaže tudi najboljši njegov prijatelj, da je drugačen, in to občuti Nemec vedno kot izdajstvo prijateljstva.

Zato se čuti nemški narod izdanega od vseh narodov, ti narodi pa ne morejo razumeti čemu ta večna nemška javkanja o nezvestobi vsega sveta. Sami se bahamo, da sveta ne razumemo; toda zato ostanimo rajši lepo doma in ne silimo v svet. Saj si lahko predstavljamo, da noče kdo z volki tuliti; a potem naj se izogiblje volčje družbe!"

Nemci so pač preveč domišljavi ter so hoteli ves svet siloma preokrožiti po svojem pruskem škornju. Misleci so, a čustva nimajo in ne razumevanja za ideale, cilje in težnje drugih; teroristi ki so hoteli prisiliti vse narode, da mislijo, delajo, živijo in govorijo po njihovi volji. Hipertrofirali so jim možgani, a degenerirali jim je srce. To je jedro nemškega poraza.

Bivši kajzer o evropskem položaju

Prejtni kajzer pravi, da se bo v Nemčiji monarhija vrnila, ne pa on. — Republika je po njegovem mnenju le začasna afera. Ebert sposoben človek. — Centralna Evropa bo sklenila ekonomsko zvezo, a brez Madžarske.

Poroča baron Clemens von Radowicz-Nei.

Prejtni nemški kajzer ve dobro, da je "through". To lahko trdim pozitivno, potem ko sem ga obiskal 20. 21. in 22. maja v njegovi hiši v Doornu. Poznal sem kajzerja dobro tekom njegove vladavine in bil sem tudi na vseničnici v Bonn, ko so tam študirali njegovi sinovi. Tekom onih let sem se pogosto sestel s kajzerjem.

Preteklega maja, ko sem hotel oditi po opravkih na Nizozemsko, sem govoril z enim najboljših prejšnjih prijateljev kajzerja in on mi je preskrbel sprejem pri Viljemu. Bil sem trikrat na njegovem domu, pri kosilu ali večerji, ter se pogovarjal dolgo časa z njim.

Tekom dolge razprave glede nemške politike tekom nekega večera me je vprašal ponovno glede razmer v Nemčiji in prav posebnih glede nazorov mlajših ljudi.

— Kaj misli nova generacija o meni? — je vprašal.

— Ona ne ve ničesar o vas, — sem odgovoril.

Prejtni kajzer je vzdihnil.

— Jaz nečem ničesar, — je rekel, — razen to, da se skrijem. Povejte mi, ali je nova generacija popolnoma pozabila na monarhične ideje ter na staro slavo Hohenzollernov?

— Dosti monarhističnega razpoloženja je v Nemčiji, — sem mu rekel.

— Monarhija se bo vrnila, — je rekel nato kajzer. — Ne sedaj, a po par letih. Ne vem, na kak način in kdaj, a jaz se ne bom vrnil.

— Kdo bo zopet ustanovil monarhijo? — sem vprašal jaz.

On pa ni ničesar odgovoril ter le vprašal, kakšno je javno mnenje glede Hohenzollernov.

Ničesar ni rekel tedaj ali pozneje glede svojih sinov. Dobro znan je, da niso bili njegovi odnosi s kronprincom nikdar dobri. Odkar je postal izgnanec v Doornu, sta ga kronprinca in princ Eitel Friderik le redkokdaj obiskala. Kadar koli sem ga vsled tega vprašal, kdo bo zopet ustanovil monarhijo, ni hotel ničesar odgovoriti. Po mojem mnenju ve, da je najti v monarhističnih krogih močno razpoloženje za bavarsko Wittelsbachovo dinastijo. Na drugi strani pa je prepričan, da bo Nemčija v bodočnosti prav tako velika kot je bila v preteklosti.

— Ne le ekonomsko in industrijsko, temveč tudi politično, — je rekel. — Nato pa bomo dokazali svetu, da nismo bili odgovorni in v posebnosti, da jaz nisem bil odgovoren za izbruh vojne.

O vojni osvoti ni rekel kajzer ničesar. Glede vseh političnih vprašanj je govoril kajzer v zelo splošnih izrazih. Ničesar ni rekel glede Alzacije in Lorenske in male glade Francije in Anglije. Kar se tiče nemške republike, jo je smatral le za začasno afero, ki bo kmalu izginila. Imel pa je par dobrih besed za predsednika Eberta.

— On je popolnoma zmožen človek, — je rekel. — On je pravi mož na svojem mestu, dokler to mesto obstaja. On smatra sebe služabnika republike, ne pa njenega mojstra. On ne stori več kot mu predpisuje dolžnost. Rathenau — to pa je nekaj drugega.

Prejtni kajzer ima sicer velik respekt do zmožnosti Rathenaua, a ga smatra za veliko nevarnost za Nemčijo. V prvi vrsti je bil Rathenau žid in kajzer je prišel v zadnjem času sovražiti žide.

Kajzer je postal star mož. On nosi sivo brado ter kodrate bele lase. On hodi po pet ur na dan in je znano celemu svetu, da žaga les, seveda le z desno roko, kajti leva je broma od rojstva naprej.

Njegove življenske navade so kaj priproste ter je le zmerno in izpije le po eno čašo vina pri kosilu ter čašo piva pri večerji. Vzrok tega je kaj enostaven, kajti kajzer si ne more privoščiti več, ker mu manjka denarnih sredstev.

Vseki dan čita dvajset časopisov, deset nemških in dva nizozemska. Francoske in angleške liste čita, kadar jih more dobiti, a vse liste pregledajo preje člani njegovega spremstva. Če najdejo

v njih kaj, kar bi bilo posebno mueno za kajzerja, mu ne predložijo številke. Pravijo enostavno, da ni prišla.

Govoril sem z njim o prejšnjem avstrijskem cesarju Karolu, ki se mu je zelo smilil.

— Bil je kot deček, — je rekel, — slab v kolenih ter vedno pod vplivom drugih. Pomislujem ga, kajti njegova usoda je bila trda. Bedasto pa je bilo od njega, da je skušal priti nazaj v Budimpešto. Velika napaka je bila, da je hotel priti nazaj proti volji zaveznikov. Uspeh v takem položaju je bil nemogoč. Kot otrok.

Vprašal me je dosti glede vpliva cesarice Zite na njenega moža. Vedel je malo o posameznostih tega, o čemur sem bil jaz dobro informiran. On ji ni nikdar zaupal, a o aferi Siksta ni hotel govoriti.

Dal pa je izraza svojemu globokemu prepričanju, da ne bosta prišli Avstrija in Madžarska nikdar več skupaj.

— Jaz ne želim videti, da bi se Avstrija združila z Nemčijo, — je rekel. — Nemčija bo morala izvajati velik boj, predno bo okrevala, ter je nočem videti zvezane z drugo deželo, ki je v tako slabem stanju.

Jaz sem mnenja, da je treba pripisovati to naziranje kajzerja njegovemu strahu pred južno-nemškim blokom pod Wittelsbach, vendar pa je bil zelo previden, ko je govoril o tej zadevi.

Vprašal me je številne stvari glede razmer v češko-slovaški republiki.

— Masaryk je zelo zmožen človek, — je rekel. — Jaz ne ljubim Beneša, a Masaryk je velik domoljub in močnega prvobojnika za svojo republiko. Jaz ne ljubim republik, a občudujem vsakega iskrenega domoljuba, čeprav deluje proti monarhični ideji.

— Nekoliko v moje presenečenje, — čeprav sem prišel jaz do istega naziranja na temelju osebnih opazovanj v deželi, — je dal izraza svojemu mnenju, da bo prišlo v teku par let do prijateljskega sporazuma med Čehi in nemškimi državljani, ne da bi se s tem kompromitiralo neodvisnost češkoslovaške republike. Domneval je, da bodo sklenili čechoslovski v svoje lastno dobro ekonomski dogovor s svojimi nemškimi sosedi; da bo zavzela politika drugo mesto in da bodo prevladovali ekonomski interesi. Za čechoslovaški narod je kazal prejšnji kajzer veliko občudovanje.

— Nekega dne, — je rekel, bo prišlo do dogovora in močnejše celotne ekonomske zveze med Avstrijo, Čehoslovaki in Jugoslavijo, a nikdar z Madžarsko.

— To je ideja zaveznikov, — sem rekel jaz.

— No, — je odvrnil kajzer, — ali ne morem biti enkrat istih misli kot so moji sovražniki?

Kajzer tudi upa, da bodo uvedeni v bodočnosti boljši odnosi med Nemčijo in Italijo, kajti v Italiji ni bilo nikdar opaziti takega sovražstva do Nemčije kot do Avstrije.

Kar se tiče francoske vladavine, ni rekel ničesar, a izjavil, da ni francoski narod republikanski v svojem smislu. Zelo je bil vznemirjen radi močnega židovsko-framozonskega vpliva v Franciji in po njegovem mnenju je bil ta vpliv na društevnih nesreč.

Glede angleške politike ter njegovih odnosov s kraljevo angleško družino ni hotel reči ničesar, a ruski politiki ter o njegovih stikih s pokojnim carjem.

Vpraševal pa je glede izpremenj, ki so se završile v Londonu, Parizu in Rimu. Prisiljen sem mu bil povedati, da je prešel denar v roke vojnih profiterjev in da se je Pariz zelo izpremenil, kajti veselost, ki je bila prej umetniškega značaja, je postala sedaj predmet biznisa.

— Pariz je toliko dolžan Napoleonu! — je vzkliznil ter kazal veliko občudovanje do Napoleona.

Tako je življenje, katero vodi svet, kadar jih more dobiti, a vse liste pregledajo preje člani njegovega spremstva. Če najdejo

BIVŠI GOVERNER IN NJEGOVA DRUŽINA.

Bivši governor Cox, ki je kandidiral pri zadnjih predsedniških volitvah proti Hardingu, je podal s svojo družino na kratke počitnice v Evropo. Slika nam kaže Cixa, njegovo hčer in njegovo ženo.

Položaj Jugoslovanov v Italiji. Politichen položaj v Romuniji. Novi državljani tekoma maja.

Glavni italijanski socialistični list "Avanti" od 11. m. m. piše: je število Jugoslovanov v Trstu 60.000 Jugoslovainov napram 140.000 Italijanov, v Gorici 9.800 napram 14.000 (!) Italijanov, v Istri — na podlagi priznanja nekega službenega organa italijanskega nacionalizma — pa je bilo prebivalstvo pred vojno dve tretjini jugoslovainov. Po vojni se je število Juslovenov v Trstu zmanjšalo, nasprotno pa so Jugoslovaini v Istri in na Goriškem ohranili napram Italijanom svoje predvojno stanje.

Jugoslovaini nacionalisti imajo v Trstu dnevnik, ki je razširjen po vsej Julijski Benečiji. V Istri in na Goriškem imajo par tednikov. Imajo pa tudi jugoslovaini komunistični tednik. V kratkem pa prične izhajati tudi socialistični tednik. Jugoslovaini so do nedavna imeli v Trstu tu tu svoje narodno gledališče, toda fašisti so ga uničili. Fašisti in italijanske oblasti so uničile tudi precej kulturnih stajaljšev jugoslovainovskih nacionalistov, socialistov in komunistov.

Ker ne more nihče ovreči resnice, ki smo jo povdali ne me neče se za italijanske nacionaliste, to je, da tvorijo Jugoslovaini v Julijski Benečiji dober del prebivalstva, si dovoljujejo vprašati prave nacionalnega fašizma: Ali res mislite, kakor si domisljate, da boste mogli z nasiljem in terorjem uničiti vse Jugoslovaini, to je dve tretjini prebivalstva v Istri in večinno prebivalstva na Goriškem? Ravno tako je dovoljeno vprašati one na vladi: Ali mislite resno, kakor kažete, da boste mogli z masenjanjem zatreti legitimne težnje Jugoslovenov?

Nacionalni fašisti in vlada se niso uvideli, da so vsa brutalna preganjanja in uničevanja poljačala jugoslovaini nacionalizem na škodo Italije.

Kaj pravzaprav zahtevajo jugoslovaini delavci? Šole v svojem jeziku, malo občinski avtonomije, ono, kar dovoljujejo zakoni!

Neštevilni jugoslovaini župani v Istri in na Goriškem so rekli kralju ob priliki njegovega zadnjega potovanja po Julijski Benečiji. Zahtevamo za Jugoslovaini v teh krajih priznanje splošnih pravic in da se postopa z nami vsaj tako kakor v Avstriji.

Toda nacionalni fašisti nočejo, da bi bili Jugoslovaini v Julijski Benečiji enakopravni z ostalimi državljani.

Pazite da v bodoče ne delate tako: jugoslovaini delavci ne bo do več sužnji niti pod pretno smrti! Italija mora dati pravice jugoslovainim delavcem v Julijski Benečiji, ker se bo drugače rodilo med plemeni, ki prebivajo tam, sovražstvo, ki bo povzročilo meščansko vojno in težke nesreče ne samo v Julijski Benečiji.

Avstrijsko-madžarska meja.

Iz Pariza poročajo, da bo Liga narodov na željo vrhovnega sveta ter avstrijske in madžarske vlade končno veljavno določila novo mejo med obema državama.

Avstrijska vlada je izjavila, da bo priznala odločitev glavnega sklepa sveta Lige narodov.

"Radical", eden najbolj šovinističnih francoskih listov piše zelo pesimistično, dasiravno skuša braniti Bratianua, za katerega pravi, da je v Franciji zelo priljubljen zaradi zasluga in solidarnosti s Francijo in njeno politiko. Na kratko omenja terorizem, s katerim si je Bratianu pridobil večino ter citira ogroženo izjavo bivšega predsed. romunskega parlamenta Vaida-Voevodae. Bivši vred sednik Vaida-Voevodae pravi v svoji izjavi, da hoče Bratianu izvesti dogodke leta 1907. Po celi Evropi je razkričal, v kaki nevarnosti je bila Romunija vsled boljševiškega gibanja, ki ga je on uničil. Pot to krinko hoče zakriti nezasišlan teror in krvavi pokol, ki ga je izzvala avtoritarna liberalna stranka. Dalje govori člankar o pomembni izjavi vseh opozicijskih strank, ki so odšle iz parlamenta in skliceale po sedem sestanek v Albo Longo. — V resnici je notranje-politični položaj v Romuniji tako kritičen, da bo izzval v dogledni bodočnosti dalekosežne dogodke. Položaj je vsled bojkota od stram vseh opozicijskih strank še neprimerno hujši nego oni v Jugoslaviji. Kakor se vidi iz pisanja klanamsojističnega "Radicala", tu di Francozi z Romunijo niso posebno zadovoljni.

Število tržaških Slovencev po običajnem ali družinskem jeziku. Te dni je izšlo poročilo tržaškega delovnega in statističnega urada, ki prinaša končne uspehe ljudskega štetja v Trstu in okolici dr. 1. decembra 1921. Glasom teh podatkov je šlo tedaj tržaško mesto z okoli 239.627 duš, kar znaša nasproti stanju 1910. leta 7951 duš narastka. Ta višek pa izvira izključno iz doseljavanja, ne pa iz naravnega prirastka. V zadnjem desetletju je namreč umrlo 697 prebivalcev več nego se jih je rodilo. Doseljenec je v Trstu 61.541, med temi 55 tisoč iz prejšnjega italijanskega kraljestva. Zanimivo je, koliko Slovencev izkazuje uradna statistika. Štelo se je po "običajnem ali družinskem jeziku" in tako so italijanski uradniki našli v Trstu in okolici samo 19.387 Slovencev. To število temeljito osmeši že samo eno dejstvo, da je na slovenskih šolah v Trstu in okolici 6266 slovenskih otrok, neglede na druge skotine, ki raztreseni po italijanskih šolah.

ZA POTNIKE V JUGOSLAVIJO

State Department daje na znanje onim ameriškim državljanom, ki potujejo v Jugoslavijo, sledeče obvestilo:

"State Department doznava, da se vse osebe, ki prirajajo v Jugoslavijo, morajo prijaviti lokalni policiji v onem okraju, kjer se namerava nastaniti, in izkazati se policijski oblasti s primernimi legitimacijami. Priporočo se osebam ki se hočejo muditi v Jugoslaviji, naj se po svojem prihodu v Jugoslavijo prijavijo pri najbližjem ameriškem konzulatu v svrhu registracije in da poizvedejo o dotičnih predpisih, ki jih jugoslovainke oblasti baje pogosto spreminjajo brez objavljanja."

Kar velja za ameriške državljane, velja brezdvomno tudi za jugoslovainke državljane same. Za vsak slučaj je najbolje, da se oni takoj po svojem prihodu v domačo občino, ali kjerkoli nameravajo ostati, prijavijo občinski oblasti za potrebne informacije.

Italijansko časopisje o avstrijskih razmerah.

Rimska "Epoca" piše, da mora Italija sodelovati pri vseh akcijah za gospodarsko obnovo Avstrije. Istočasno omenja izboljšanje avstrijske valute ter pravi, da je to posledica energičnih ukrepov nove avstrijske vlade.

"Giornale d'Italia" apelira z ozirom na avstrijsko krizo na svetovno gospodarsko solidarnost ter pravi, da bodi avstrijski pogled svarilo za vse države, ki imajo deficitno gospodarstvo. Valutni padci so neuporabljivi vira za izmenjavo blaga. "Mondo" citira Poincarejev in Berangerjev govor kot dokaz za važnost italijanskega sodelovanja pri avstrijski gospodarski obnovi.

Industrijska podjetja delajo z mirno hitrostjo in gigantsko prihodnost. Nad vsa Prusijo se valil en sam črn dim, kot plove nad vsa Nemčijo ena sama skrb — reparacijsko vprašanje in en sam instinkt — sovražstvo do Francije.

Vprašanje reparacij in inozemskega posojila napolnjuje dan za dnem dolge kolone nemškega časopisja. Da se v interesu reparacijske komisije doseže kolikor mogoče ugoden budget, je nemška država napravila načrt za zakon o prisilnem posojilu, ki naj bi bilo nekaka medstopnja med

Arabci se pripravljajo na boj za prostost.

Arabci skušajo skleniti zvezo z Berlinom in Moskvo v namenu, da izvojujejo prostost, katero so jim obljubili zavezniki, a je niso dali.

Poroča Sam Evans.

Emir Abdulah iz Transjordanije, brat kralja Feisala iz Iraka, — kar pomenja novo angleško ime za Mezopotamijo, — je informiral angleške oblasti, da ne more vzdržati reda v svoji deželi, dočim vre v Siriji. Angleške vojaške oblasti v Egiptu so poslane pred kratkim opazovalce v Palestino, da poročajo glede položaja. Tukaj so vsi merodajni krogi prepričani, da je pričakovati v doglednem času splošnega izbruha Arabcev proti imperijalizmu zapadne Evrope.

V Kajiri obstaja sedaj tajna zveza iz skoro vseh arabsko govorečih dežel. Prebivalstvo arabsko govorečih dežel znaša približno 80 milijonov (?). Gibanje za neodvisnost bo mogoče dovelo do splošne vojne na Bliznjem vzhodu.

Arabci so zasledovali potek genevske konference z velikim zanimanjem. Imeli so tam svoj komitej, da zahteva neodvisnost arabskih dežel ter nadaljni komitej, da protestira proti francoskemu mandatu nad Sirijo, katerega ni še formalno sprejela Liga narodov.

Arabski agenti se nahajajo v Berlinu in Moskvi. Pripravljeni so zvezati se s katerokoli deželo, ki bi priznala njih neodvisnost. Nasprotno pa so pripravljene boriti se proti vsaki deželi, ki bi jim zanimala to neodvisnost.

Gibanje za arabsko neodvisnost se je pričelo pred veliko vojno. Neki kongres Arabcev se je vršil v Parizu leta 1912. Arabci so se ozirali na svetovno vojno kot na priliko, da se iznebijo turškega despotizma.

Leta 1916. je sklenil kralj Hussein dogovor z Angleži, da se bo boril proti Turčiji, v zameno za priznanje neodvisnosti arabskega naroda od strani Anglije. To je pospešilo rekrutiranje med Arabci za zavezniško stvar. Kot vse druge obljube, dane tekom vojne, pa je bila tudi ta uničena vsled tajnega dogovora.

Konec leta 1916. sta sklenila Georges Picot, sedaj francoski poslanik v Sofiji, in Mark Sykes, član angleškega parlamenta, tajen dogovor, na temelju katerega

so posojila in davkom. Za davčni značaj tega posojila se navdušuje država, ker bi na ta način tem manje obremenila budget, medtem ko zahteva privatno pridobitno gospodarstvo značaj posojila ker se mu tako obeta več koristi.

Na številnih predavanjih se počuje ljudstvo kdo da je kriv sedanjemu bednemu položaju Nemčije. Nemški kapitalizem? Nemški socializem? Ne. Kriva je versailleska pogodba. Na takih predavanjih se čuje vse mogoče in nemogoče dokaze da Nemčija ni povzročiteljica svetovne vojne, čuje se pa tudi vedno znova beseda, delo, delo in delo, ker le od dela pričakujejo spas.

Sedanjo budo občuti zlasti nemški visokoškolsko dijaštvo. Pojavil se je nov tip takozvani "Werkstudent". Tak dijak-obrtnik dela med letom na kliniki ali pa posluša juridična in filozofska predavanja, v počitnicah pa lomi premog, oziroma streže strojem v enem izmed velikih nemških podjetij. Dnevno čitamo na vseučilišču, ta ali ona tvojena sprejme gotovo število akademikov v počitniško delo. Tako zaslužijo dijaki par pfenigov in se polagoma bližajo svetovnim cenam, oziroma jih že prekašajo, kar velja predvsem za psekarstvo.

Industrijska podjetja delajo z mirno hitrostjo in gigantsko prihodnost. Nad vsa Prusijo se valil en sam črn dim, kot plove nad vsa Nemčijo ena sama skrb — reparacijsko vprašanje in en sam instinkt — sovražstvo do Francije.

Vprašanje reparacij in inozemskega posojila napolnjuje dan za dnem dolge kolone nemškega časopisja. Da se v interesu reparacijske komisije doseže kolikor mogoče ugoden budget, je nemška država napravila načrt za zakon o prisilnem posojilu, ki naj bi bilo nekaka medstopnja med

Pismo iz Prusije.

Rastouča draginja v Avstriji, visoki kurz češke krome sta tako podražila življenje v Avstriji in Češki, da je marsikateremu akademiku postal študij v teh dveh državah predrag. Zato so mnogi konec zimskega semestra pobrali svoja šila in kopita, da si poiščejo za študij državo z ugodnejšimi življenjskimi pogoji. Tako se je velik del bolgarske kolonije preselil iz Avstrije v Nemčijo, mnogo Jugoslovainov iz Češke in Avstrije na Poljsko, samni pa so se porazgubili po Nemčiji. Tako so nastale slovenske kolonije v Berlinu, Lipskem, Monakovem, Halle u. d. Saale itd.

Življenje v Nemčiji je trenutno vsled nizko stoječe marke ceneje kot v Jugoslaviji. Češki in Avstriji. Tako n. pr. stane možka obleka 1500 do 3000 M, čevlji 400 do 700 M, funt govedine 50 M, belo pecivo 1 M do 1.20 M, jajce 4 do 5 mark. Cene v najdražjih mestih kot Berlin, Hamburg itd. so seveda višje. Cene pa si sicer nahajajo v počasni, a konstantni rasti, tako da se polagoma bližajo svetovnim cenam, oziroma jih že prekašajo, kar velja predvsem za psekarstvo.

Industrijska podjetja delajo z mirno hitrostjo in gigantsko prihodnost. Nad vsa Prusijo se valil en sam črn dim, kot plove nad vsa Nemčijo ena sama skrb — reparacijsko vprašanje in en sam instinkt — sovražstvo do Francije.

Vprašanje reparacij in inozemskega posojila napolnjuje dan za dnem dolge kolone nemškega časopisja. Da se v interesu reparacijske komisije doseže kolikor mogoče ugoden budget, je nemška država napravila načrt za zakon o prisilnem posojilu, ki naj bi bilo nekaka medstopnja med

Nemčija in Rusija.

'Berliner Tageblatt' poroča, da je večja skupina nemških velebank sklenila z zastopniki sovjetske Ukrajine pogodbo, glasom katere da nemška bančna skupina Ukrajini kredit v znesku 200 milijonov mark, za to pa dobi nemška bančna skupina obširne koncesije za izkoriščanje prirodnih zakladov v Ukrajini.

Nemčija in Rusija.

'Berliner Tageblatt' poroča, da je večja skupina nemških velebank sklenila z zastopniki sovjetske Ukrajine pogodbo, glasom katere da nemška bančna skupina Ukrajini kredit v znesku 200 milijonov mark, za to pa dobi nemška bančna skupina obširne koncesije za izkoriščanje prirodnih zakladov v Ukrajini.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VROJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

"Pa tudi če ne bi ostal," je povzel z ravnodušnim glasom. "so ti izdali lapalije; nekako je treba spraviti denar med svet.... Jaz trošim z užitek in veseljem, zakaj bogatstvo je breme, ako mu človek ne zna krotiti rasti; mari ne, gospoda?" se je obrnil k mlajši trojici.

"Vsekako, gospod grof," je pritrdil Egon; oficirja sta opazila z zavistjo, kako spretno že ponostljava. "V tej stvari sem čisto vaših misli."

Smučiklas je ošinil naslednika z grenkim pogledom.

"Slišal sem," je preskočil gost. "da so nedaleč od mesta pokrajine — mda, kakor v Švici; gore in tako dalje?"

"Mi imamo vilo tam," se je pohvalil Egon. "Če vas zanima tistih pet krtin — koliko časa vozi vlak do Bleda, papa?"

"Ah, z vlakom je prepusto!" Grof se je stresel od gole misli. "Morda me spremite enkrat v avtomobilu? Se pravi, najprej ga moram kupiti; ali so v mestu zastopstva dobrih znamk?"

"Čemu kupovati?" je vzkliknil Smučiklas, vesel priložnosti, da se prislini. "Jaz imam dva; lanjski vam bo gotovo ugajal — kaj praviš, Egon? Rabite ga, kolikor vam drago, vsaj za prvi čas."

Grof je bil kar v zadregi od tolike ljubeznivosti; saj ni prišel iskati dobrih ljudi! — Svoj živ dan si ne bi mogel odpuštili. Ali bal se je užaliti Smučiklasa, ki ni odnehal; in končno je res priznal, da bi mu bilo ustreženo, zlasti odkraja, dokler ne dobi sam svojega voza.

"Če smem verjeti, da se ne prikrajste prehitro," je podčrtal nazadnje.

"I kje?" je vzkliknil doktor. "Saj pravim, da imam dva; in vobe, mi se ne vozimo dosti."

"Pa tudi šoferja nimamo zdaj," je bleknila žena. "Pred tednom dni smo ga spodili."

"Moj šofer in zamorec pride," je omenil grof. "Vsak hip se ju nadejam."

"Kaj, tudi zamorec imate?" se je zavzela Nina.

"Čistokrvnega Senegalea; rjav je kakor pražena kava in divji ko panter. Ali vi gospodična, se ga ne plašite; ugajal vam bo."

Iz Senegalea je postal Othello; razgovor je preskočil na gladišču.

"Videl sem hram vaših muz," je povedal gost. "Kakor slišim, igrajo prekrasno; gotovo imate v vašem mestu bogato kulturno življenje?"

"Nu da," se je namrdnil Pohl, ki je že dolgo čakal vode na svoja kolesa. "Kulturno življenje — naj bo; ali kmetstvo, zarobljeno, prav nič finejšega."

"Vsak kraj se ne more pohvaliti s pariško ani neworskimi opero," je menil von Kunigsbrueh. "Ah, to bi si morale dame ogledati!" Vse dame so zavile oči v znak hrepenenja. "Zanimalo bi me spoznati vaše umetnike in literate; v teh krogih se čutim kakor doma."

"Za božjo voljo!" Profesor je sklenil roke. "Naši umetniki in po etje se valjajo po beznicah; to niso fini gospodje kakor v Parizu. In sploh saj nimamo pokazati ničesar velikega in svetovnega."

"Se pravi, Prešerna —" je vrnil konceptent Fabina, ki mu je prihajalo vroče od te ponižnosti. "France Prešeren je vsekako velik pesnik."

"Prešeren — da?" Grof je položil prst na čelo. "Ime mi zveni tako znano.... Stavim, da sem že slišal o njem; nemara sva se srečala v Biarritzu. Dajte, dragi profesor, predstavite me gospodu Prešernu; jaz obožavam vse velike ljudi."

"Prešeren je zdavnaj umrl," se je oglašil poročnik, da bi pokazal svojo učenost. "Najmanj deset let bo tega.... In v Biarritzu ni zahajal; enkrat je prišel do Kranja, pa se je tam zapil."

"Vaš veliki Prešeren je mrtav?" je zategnil grof sočutno. "Kako tragično! In po njem ne piše nihče več?"

"O pač," je protestiral Fabina. "Cankar, recimo!"

"Cankar je spisal knjigo o naših Nini," je poskočila gospa An-

tonija. "Pravijo, da je natihem zaljubljen vanjo."

"Mama!" se je ustrašila hči po slovensko. "Vse kar je prav."

Toda Smučiklas je prestrigel žensko bajko.

"Cankar je čisto navaden socialista! Z eno besedo, ničesar nimamo, kar bi bilo za v spodobno družbo; reveži smo. V našem življenju se brzdijo uveljavljajo pomankanje avtoritete in starih, častitih tradicij."

"To škodi," je zamrmral grof, majaje z glavo. "Tradicije so podlaga sleherne veličine. Rojen sem v svetu, ki mu radi očita, da jih ima preveč, ali jaz jih ljubim in spoštujem; Beaupertuški so bili vedno konservativni.... Vaše ljudstvo gotovo ne ceni aristokratov?"

"Kako ne?" je zasviral gospodinja; vse njen obraz je sijal od ponosa na novo idejo. "Ljudstvo se ravna po nas, in mi, gospoda grof, imamo sami aristokrata v rodbini; moj stric po materi je bil zlahtne krvi."

"Edler von Buttertopf se je pisal!" je kriknila Silva, ki je bila pravkar udrila z Gvidonom v salona.

"In general je bil, kaj ne, mama?" je pritegnil bratce.

"Kako mile otroke imate," je vzdignil gost, rokojuč se z najmlajšim potomstvom plemenitega Buttertopfa. "Da, stric po materi — to se opazi v prvem hipu; tako sorodno se mi je zdelo pri vas, in vse tako fino.... Kar žal je človeku, da ni zares domač v tem ljubeznivem ozračju."

Smučiklas je se uprl: ali je grof domač ali ne, zavisi zgolj od njegove prijaznosti; oni bodo srečni in počašeni, kadarkoli pristopi ta prag; vabil so ga, dokler ni prisegel zvestobe. "Maj, kjer se čuti med svojci kakor rodni sin". Zavest odličnosti je kipele v sreči; odvetnik je gledal nadkriljenje svojih najsmelejših upov, gospa Tončka je sanjerala, kako se zasveti poleg zlahtnega Buttertopfa grof Beaupertus von Kunigsbrueh kot drugi rodbinski aristokrat. Ubogi Pohl je jezel, nel, in Fabina je stal ob grobu svojih načrtov: Nina njeno srce in njena teža dota, vse je izginjalo v vrtnu ene same usodne ure....

Neprisiljena familijarnost je zavladovala v salonu; grof je bil že vstal, toda pridržal so ga mado-dane za škrice. Gospe z učilskosovi se je zdel trenutek zrel, da pohvali hečne talente; krof u njubo je sedla Nina h klavirju ter zaigrala več biservov iz "Pijakerskega princea" in drugih dunajskih operet. Grof je krotil svoje ga navdušenja; presrečna mati je izdala, da Ninka tudi slika, in preden je kdo utegnil misliti na beg, sta se pojavili dve debeli mapi njeni umotvorov. Hvala je tekla v potokih; grof je čutil, kako mu ulega sledka dremotica na vse živce in kosti. Baš pri sredi mizernih akvarelov je prišla restitica v osebi Dore Granbuneeve.

Mudila je nalašč, vzle priganjanju starih dvih, ki sta komaj čakala; ogabna predigra se je upirala njeni samosvoji naruri. Visoka po materi harmonično sloka po drobem in gibkem očetu, se je ustavila za hipec med

vrati, kakor bi gledala na same podložnike; Grabunee in njegova zgodaj otolstela žena sta jo skoraj porinila naprej. Brez zadrege je podala grofu roko, ter ga po merila s temnimi, monotonno mirnimi očmi; ošabna loka obrvi sta se ji vzdignila še više, in lepe, mrzlo popolne ustnice so dobile v tem trenutku malec prezire izraz. Toda grof je opazil bežno iskro v njenih zrenicah dva rahla trikotnika rdečice pod nekam temno kožo lic ter nagel sunk grudi za čipkastim izrekom; in preden so jo presodile njegove oči je začutil v prsih električni drhtljaj, ki se rodi ob pogledu na lepo ženo kot prvi baci poženja. Dotik njija rok se je zdel vsem predolg in prežgoren, čeprva sta se sama zavzela, kaj hočeta povedati z njim; trenutek je bil podoben tistemu, ko se z ostrim, a komaj slišnim žvenkom stakneta sablji nasprotnikov v dvoboju. Egon je prežal kakor jastreba na vsako črtico Dorinega obraza trudeč se, da ne bi videl Kosmelja, ki je skrival za potvojenim smehljajem oboje hkrati, škodočelnost in zavist. Fabini se je storilo odurno ob pogledu na Nino, ki je bliskoma pogrdelala ob ljubosumnosti.

"Jus primae noctis je spet na obzoru," mu je šinilo po izkušni glavi. "pa hušji, nego je bil za Tahovih dni.... Bolje bi bilo, da smo obdržali črnica v "Imperialu"."

Nekaj hladnega je napolnilo zrak, ko so sedli novodošleci v družbo; razgovor je lezel obotavljaje po tiru form in predpisanih fraz. Vsi so čutili, da je odkritost minila, in polujasne kali nasproste so rastle ostreje v sleherni zavest, ina je gledala kakor odstranjen kraljica, zakaj vse navzoče žensstvo se je stapljalo samo se v brezpomemben dekor, pred katerim je sijala Dora v tem neporečnejši popolnosti. In vender se je zdelo, da ji ni do tega; komaj kdaj se je nasmešnila ter pokazala vlažno kritico zob, le redko je kanila besedo z brezlužno zvonkim glasom, in še to kot milosten dar. Toda ženske so vedele, da je njeno vedenje igra, in slutile, komu velja; umerjenost, s katero je grof zdaj odvijal vreteno salonskega besedičenja, jih je delala pozorne. Nič več ni bil prostodušni družabnik, kakršne-gre se je že kazal nekaj časa; lezel je vase in se pretvarjal. Smučiklasovi so se naveličali dajati pri prego v početju ki njim ni obotale slave; takisto profesor, katerega je bil navdal prvotni uspeh odvetnikove heere z naklepi na lastno pest. Ostali gostje so molčali iz radovednosti — z eno besedo, nazadnje sta govorila samo še grof in Dora. Trdokožna Grabunka je sklepala roke pod ogromnimi prsi, stresala rdeče lasse ter zmagoslavno gledala po navzočih. Njen mož je čutil občo zadržev; krivil se je na stolu in skradni nemir za svojim večnim debrikavim nasmeškom, lučaje rjave oči od lica do lica. Oblast na in malikovana hči ju je bila gotovo naučila, saj se ne mešata preveč v zabavo; obena se je poznalo, kako težko držita jezik za zobmi.

ADVERTISEMENT

Prakični Računar

Priročna šepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane s poštino 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

TROJŠKE GRADUIRALE NA VISOKI ŠOLI

Z leve na desno: Lillian, Louise in Laura Buisset, hčerke Mrs. Joseph Buisset iz Punxutawney, Pa. Vse tri so bile rojene istega dne in so tudi istega dne graduirale na visoki šoli. Pravijo, da se bodo tudi istega dne poročile.

Kako je dobil detektiv važne informacije.

Poroča Prosper Buranelli.

(Konec.)

— Nekaj časa poprej je prišel eden izmed načelnikov tolpe k njemu ter mu rekel:

— Fontana, ali poznate Garmello Gaezzo?

— Kaj naj je hotel storiti Fontana? Prišla sva iz istega kraja. Midva sva stara prijateljca. Njegov oče je bil prijatelj mojega očeta.

— Dobro, — je rekel, — ti moraš ubiti Carmilla Gaezzo.

— Naj naj je hotel storiti Fontana? Moral se je pokoriti povelem ali pa bi on sam umrl na mestu. Povabil je svojega prijatelja Gaezzo na kosilo. Vzburila sta spomine na stare čase. Skozil en teden sta hodila skupaj naokrog. Fontana je prosil Gaezzo, naj gre z njim skupaj na lov v New Jersey. Gaezzo je šel. Ni bil še dosti dolgo v deželi, da bi vedel, da ni dosti divjačine v New Jersey. Fontana ga je odvedel v Asbury Park in od tam sta šla naprej ob Shrewsbury River navzgor. Ko sta dospela do nekega zapuščenega mesta, je stopil Fontana za Gaezzo, nastavlil svojo puško na hrbet svojega nič hudega pričakujočega prijatelja ter sprožil. Privzel je kamen na truplo ter ga vrzel s reko.

— Vzrok, zakaj je bil Carmello Gaezzo ubit, je bil, da je njegov stari oče pred številnimi leti v Castellmare v provinci Trapani na Siciliji ubil enega izmed članov iste tolpe.

Veliko kriminalnosti med Italijani v Ameriki je pripisovati imortiranju starodavnih vendetskikh organizacij iz Sicilije. Delavnosti tolpe, kateri je pripadal tudi Bartolo Fontana, so vključevale pet in sedemdeset umorov v New Yorku. Fontana je razkril Fiaschetti-ju vse tajnosti organizacije. Obsojen je bil že na dosmrtno ječo in iztrebljenje te morilne tolpe se vrši še vedno naprej.

Nabolj presenetljiva in genljiva povest, katero je navedel Fiaschetti, je bila ona, ki se je tika la nekega Mihaela Casalino.

Gotovo se spominjate grdega umora Josepha in Helen Holback dne 20. januarja 1919 v njih hotelu v South Ozone Park na Long Islandu. Stara dvojica je bila ustreljena do smrti tekem nekega roparskega napada. Šest mož je pozno ponoči čakalo, dokler niso zadnji gostje zapustili restavracije in banditi so nato nastavili revolverje na prsi starega moža.

— Stari hotelir se je pričel boriti. Žena mu je prihitela na pomoč. Cela salva strelav in stara dvojica je ležala umirajoča na tleh. Banditi so pobegnili v strahu, ne da bi kaj vzeli s seboj.

— Dobil sem gotovo informacije, — je rekel Fiaschetti, — da je bil Mihael Casalino eden izmed šestih, ki so izvršili ta dva umora. Zapustil je mesto in jaz sem se napotil za njim. Sledil sem mu skozi več držav. Ko sem prišel v kak kraj, sem našel, da je ravnokar odšel. Bil je to kaj težaven posel, a končno sem zasledil svojega moža na neki farmi pri Fairport, Wayne County, država New York, deset milj na tej strani Rochesterja. Bil je zaposlen kot delavec na poljih. Njegov delodajalec je bil neki Saprito, Sicilian. Vedel sem, da je Casalino odločen dečko in da mi bo treba previdno postopati z njim. Vseled tega sem dobil službo kot dmar na farmi Saprita in posreči lo se

pravdnik, — pojdiva k governerju Miller ter urediva stvar.

— Odšla sva k governerju ter mu predložila slučaj. On ni hotel umešavati se. Prosil sem na kolenih za življenje Casalino. — Dečko ni bil slab v svojem sre in priljubljen se mi je. Bila sva prijateljca in ves čas sem si prigovarjal, da ga ne pošiljam na električni stol. Nikdar se mi ni niti sanjalo, da ne bo sprejel governer našega priporočila in Casalino sem obljubil, da bom storil vse, kar bo v moji moči, da ga rešim.

— Gov. Miller je odklonil prošnjo in zopet odklonil. Slišil sem se hušje vanj in okrajni pravdnik me je podpiral pri tem. Vse pa ni nič pomagalo.

Opaziti je bilo žalost na licu Fiaschetti-ja, ko je rekel:

— Casalino je umrl v električnem stolu pred par meseci.

Trgovina z diamanti ne uspeva.

Kakor poročajo, se v Afriki vedno manj in manj kopljejo diamanti, ker se diamanti zelo malo kupujejo in se kopanje ne izplača. Razlog slabi kupčiji je ta, da so boljševiki ruske diamante v velikih količinah prodali v Londonu in Parizu. Dolej je sovjetska Rusija prodala diamantov za nad 400 milijonov frankov.

Rusija in Turčija

sta sklenili mornariško pogodbo, na podlagi katere stavlja Rusija Turčiji na razpolago polovico svoje črnomoške flote. Kemalistične vojne ladje v Črnem morju nastavijo polovico ruske posadke.

Grof Montecuccoli umrl.

V Badnu pri Dunaju je umrl v 79. letu starosti admiral grof Montecuccoli, ki je bil takorekoc ustvaritelj moderne vojne mornarice bivše avstro-ogrške monarhi-je. Leta 1913. je stopil po več kakor petdesetletnem službovanju pri mornarici v pokoj. Nasledil ga je admiral Haus iz Gorice.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pred odhodom v staro domovino s parnikom President Wilson pozdravim še enkrat vse moje prijatelje po Allegheny, posebno pa Antona Curl in njegovo družino, Ceneza Arh, Simončiča in Josefa Murna ter kličem vsem: Na veselo svidenje! Kar to sem kupil pri trdkri Frank Sakser State Bank katero vsem rojakom toplo priporočam — John Rukša.

— Ali veš, kdo sam jaz v resnici? On se je ozrl name, ves prese-nečen.

— Dobro, jaz sem Fiaschetti, — sem rekel ter mu pokazal svoj znak.

— Moj Bog, jaz sem izgubljen. — Skoro je omedlel od strahu. Nato pa je pričel prositi:

— Le ena stvar je, katero vas prosim. Predno me spravite v Tombs, pustite me obiskati ženo in otroke.

— Dobro, — sem rekel jaz in v teku par ur sva bila na vlaku, na poti proti New Yorku.

— Odvedel sem Casalino k nje-govi ženi in otrokom ter nato v glavni stan. Bil je popolnoma premazan ter takoj ponovil vse, kar je bil izpovedal meni.

— Ne morem vam obljubiti ničesar, Casalino, — sem rekel, — a storil bom za vas vse, kar je v moji moči.

Cela šestorica je bila obsojena na smrt tekem obravnave na Long Islandu. Čas je potekal, prizivi so bili zavrnjeni in približal se je dan usmrčenja Casalino. Šel sem k okrajnemu pravdniku, ki je vodil proces proti možem.

— Casalino, — sem mu rekel, — je prišel čist v ta slučaj in rekel sem mu, da bom storil zani vse, kar bo v moji moči. Ali bi ne bilo mogoče doseči izpremenitve smrtno obsodbe v dosmrtno ječo?

— Vedno je bila navada izkazati v takih slučajih milost obsojenemu, na priporočilo okrajnega pravdnika in policije.

— Dobro, — je rekel okrajni

ADVERTISEMENT

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Onemogle, nervozne ženske bodo gotovo dobile uspešno od pomoč kadar uživajo

SEVERA'S REGULATOR

Tonika za ženske

Premaga bolečine, popravi neredne funkcije, pomaga naravi okrepčati oslabele ženske organe in jim povrne normalne razmere.

CENA \$1.25
Vprošajte v lekarnah

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

POSESTVO NAPRODAJ

v vasi Tanča gora, fara Dragatuš, okraj Črnomelj, Belakrajina. Kateri izmed Slovencev iz tega kraja veseli dobra kmetija, naj se obrne na lastnika: Peter Stajec, Box 117, Thomas, W. Va. (8-10-6)

Za boleznin in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvoritka znana reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Priatelj v Potrebi

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga

VARČNA KUHAČKA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane \$1.

Slovenic Publishing Co.
New York

Koristno in potrebno

za vsakega!

Dobili smo knjigo:

'NASVETI ZA HIŠO IN DOM'

Katera vsebuje sledeče koristne nasvete in navodila:

Zivoreja
Zivnozdravnik
Mlekarkstvo
Perutninar
Trtoreja
Domača zdravila
Kako se napravi različne
Jomače pijače
Vseznalec

ter še mnogo drugih nasvetov in navodil, katera so vsake-mu potrebna.

Knjiga ima 400 strani.

Stane 80 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja Sigurnost in dohodek

Vložite Vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživato te prednosti v polni meri. SIGURNOST vloge Vam je zagajena v pokritju z najboljšimi ameriški bondi, čist DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Vloge se lahko začnejo s \$5.—, vse nove vloge, ki se vložijo do 10. julija obre-stujemo že od 1. julija t. l.

Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York City

